

Naročnina mesečno 25 Din, za inozemstvo 40 Din — nedeljska izdaja celoletno 96 Din, za inozemstvo 120 Din
Uredništvo je v Kopitarjevi ul. 6/III

SCLOVENECE

Ček račun: Ljubljana št. 10.650 in 10.349 za inzerate; Sarajevo št. 7563, Zagreb št. 39.011, Praga-Dunaj 24.797
Uprava: Kopitarjeva 6, telefon 2998

Telefoni uredništva: dnevna služba 2950 — nočna 2996, 2994 in 2950

Izhaja vsak dan zjutraj, razen ponedeljka in dneva po prazniku

Nova Belgija

Belgija je razmeroma mala država. Toda v sled visoke politične kulture belgijskega naroda je imelo njegovo politično življenje vedno pomen, ki je šel daleč čez državne meje ter je tudi močno vplivalo na vso Evropo, ki se pristoja še k zapadni kulturi. Belgija je nadalje tudi demokratična država, kjer so se demokratične ustanove ljubosumno čvale in kjer je vsled prosvitljenega stališa, ki ga je v ustavnem življenju države zavzela monarhija, ljudstvo s pomočjo demokratičnih ustanov dosedaj nemoteno vršilo svojo dolžnost in je tudi brez ovir upravljalo državo. Končno opazujemo po vsem evropskem zapadu veliko politično razburkanost, ki so jo povzročili idejni pokreti desnice in leve, ker so jim demokratične svobodne možnosti razvoja dale, in ki kaže tendenco, da se bo javno mnenje polagoma opredeljevalo samo še v dva velika idejna tabora, ki na levi predstavlja komunizem, na desnici pa brezkompromisno krščanstvo. Po Španiji in Franciji je bilo za vso Evropo zanimivo, kako se bo v tem pogledu izrekla Belgija, ki je šla na volitve preteklo nedeljo.

Belgija je bila strankarsko politično razdeljena v tri velike tabor, katoliškega, socialističnega in liberalnega. Vmes je bilo še nekaj manjših stranic, ki so nastopile ali samostojno ali so se obehale na obstoječe tri velike tabore, bodisi na levem, bodisi na desnem krilu. Najmočnejša stranka je bila katoliška stranka, ki se je delila zopet v štiri idejne skupine, ki pa so vsled zunanjih in notranjepolitičnih razlogov vedno enotno nastopale. V zadnjem parlamentu so razpolagale s 79 sedeži. Socialistična stranka je bila nekoliko slabejša, ker je imela samo 73 mandator. Bolehala je na raznih boleznih, ki se oprijemljejo starosti ter je imela velike preglavice s komunističnim krilom, ki je kritiziralo pomeščanjenje in odebelenje socialističnih voditeljev, ki so od socializma ohranili samo še ime. Liberalna stranka svobodomiselcev in težkega denarja je živel prav za prav le od konkurence med socialisti in katoličani ter se je s svojimi 21 poslanci kot »jeziček na tehničarji« udeleževala vseh vlad, kakor daleč nazaj segajo naši politični spomini.

Nedeljske volitve se tega osnovnega političnega okostja Belgije niso dotaknile. Katoličani, socialisti in liberalci izhajajo iz volilnega boja še kot nadaljnji nosilci ljudske volje. In če bi v te tri tabore spravili vse, kar svetovnonazorno v nje spada, torej komuniste k socialistom, vse krščanske stranke v katoliški tabor, bi opazili, da na zunaj ni velikih sprememb. Socialisti so namreč izgubili vsega 3 mandate, zato so jih pa komunisti pridobili 6 novih, kar znači, da razpolaga marksistična skupina v novem parlamentu s 79 mandati proti 76 v prejšnjem. Tradicionalna katoliška stranka je izgubila navidezno 16 sedežev in je od 79 padla na 63, toda »rexisti«, mladi, katoliško usmerjeni pokret sproletarizirane izobražene mladine in srednjih stanov, so si izvojevali 21 novih sedežev, strogo katoliški flamski nacionalisti pa k dosedanjim trem še 13 novih tako, da razpolaga katoliški tabor v novem parlamentu s 100 poslanci proti 82 v starem državnem zboru. Le liberalci, ki so izgubili en sedež, so v glavnem ohranili svoje dosedanje postojanke. Torej zanimivost belgijskih volitev ni v tem, da bi bile oslabele en politični tabor na korist drugega, ampak v tem, da so se tradicionalne svetovnonazorne skupine na znotraj radikalno spremenile. Razen pri liberalcih, opazimo pri drugih svetovnonazornih taborih silen proces notranje pomladitve, ki je šel v začetku, a ki bo brez dvoma zgrabil ves strankarski organizem, ga pretresel in vsestransko očel tako, da bodo tradicionalni politični tabori o par letih imeli povsem drugo vsebino.

V marksističnem taboru nas ni presenetil porast komunistov. Socialistične stranke so v mehkih foteljih oblasti in upravnih svetov velikih denarnih podjetij postale smešna spaka nekdanjega čistega idejnega ognja. Delale so kompromise z vsemi in v vsakomur ter prodajale načela na: kdor da več. Danes pa gre po svetu krič po čistih, jasnih pojmi. Sodobni idejni pokreti se ne zadovoljujejo s polovico, ampak hočejo vse. Ne trpijo v svoji sredi polovičarskih osebnosti, ampak jih brez usmiljenja izbijajo iz sebe. Tako je moral tudi belgijski tipični cilinder — socializem doživeti, da se je na levem krilu menda prvič v zgodovini Belgije pojavil komunizem v tako močnem razmahu. Na tej strani postaja fronta čista in dobiva jasno odrezane črte.

V katoliškem taboru pa je — da govorimo resnico — presenetila ogromna zmaga mladega krila, ki ga ne smemo opredeliti kot desne ali levega, kajti »rexisti«, tako se namreč pokret imenuje, so radikalno katoliško gibanje v dveh področjih, na desnici, ker zahtevajo avtoritarno ureditev države, na levi pa, ker zahtevajo radikalne rešitve socialnih vprašanj. »Rexisti« so, kot sami trdijo, svetovno nazorno svet katoliški, brezkompromisno katoliški, morda bolj ko oficijelno katoliške stranke, toda v politični borbi so šli svoja pota. Doživeli so veliko obrekovanj, kot je pri mladih gibanjih v navadi. Morda tudi zato, ker dejansko niso imeli nobenega izdelanega idejnega programa. Kot narodni socializem v Nemčiji, tako hočejo tudi oni samo eno, oblast, a oblast z vsemi sredstvi. V svoji borbi so izkoristili razne političnodenarne skandale, v katere so bili zapleteni tudi pristaši katoliških strank, uprli so se predvsem proti navadi, da bi naj država podpirala bankrotne strankine pristaje izključno iz strankarskopolitičnih razlogov, ter seveda želi odobravanja med srednjimi stanovi, ki jih kriza najbolj tare, kakor med izobraženo mladino, ki je brez kruha in brez dela in je priselaga maščevanje »staremu svetu«, ki ga dela odgovornega za tolikanj bridka razočaranja. Najprej oblast, oblast z vsemi sredstvi, vso oblast, nedeljeno, totalno! Potem se bo po potrebi šele razvil idejni program! Torej v nastopu je ta pokret podoben prvemu pojavu hitlerizma v Nemčiji. Če so jih vprašali, čemu jim bo oblast, »rexisti« niso vedeli točnega odgovora. Le to so v svojem časopisju naglašali, da je oblast potrebna v borbi proti komunizmu, ki istotako zahteva zase polno oblast in da je samo z avtoritativnimi

Volitve v Belgiji

„Rex“ od 0 na 21 — Komunisti od 3 na 9 — Flamski nacionalisti od 3 na 16

Katoliški tabor 100 — marksisti 79

Bruxelles, 25. maja. Zaradi zapletenosti volilnega reda objavlja notranje ministrstvo samo delne izide volitev. Zato se ni moglo ugotoviti celotnega števila glasov, ki so jih dobile posamezne stranke. Smernice belgijske notranje politike pa se že sedaj jasno vidijo. Brezdvomno je, da so ekstremistične stranke na desnici in levi dosegle znatne uspehe. To so tolmači z nezadovoljstvom širokih ljudskih slojev nad gospodarsko krizo in devalvacijo franka, hkratu pa je to ostra sodba nad celo vrsto finančnih afer, v katere so bile zapletene razne osebnosti dosedanjih glavnih političnih strank. Brezdvomno je, da je največji uspeh dosegla stranka tako zvanih reksistov, ki je dobila od 20 mandator, to pa še ni sorazmerno z velikim številom glasov, ki so jih dobili reksisti. Tudi komunisti so dobili izredno veliko število glasov, to pa predvsem na škodo socialistov. Vendar pa ostane socialistična stranka po številu svojih mandator najmočnejša stranka v novem parlamentu. Zdi se, da so liberalci obdržali svoje dosedanje položaje. Mnogi socialisti so tokrat tudi glasovali ali za reksiste ali pa za komuniste.

V novem belgijskem parlamentu bo odnos moči naslednji:

Socialistična stranka	70 mandator (— 3)
Katoliška stranka	63 mandator (— 16)
Liberalna stranka	23 mandator (— 1)
Reksisti	21 mandator (+ 21)
Flam. nac. fronta	16 mandator (+ 13)
komunisti	9 mandator (+ 6)

Marksistične stranke bodo torej imele vsega 79 mandator, katoliške 100, liberalna 22.

Volitve so v glavnem potekle mirno. Številke dokazujejo, da je nova stranka Rex dobila toliko glasov, kolikor jih nikdo ni pričakoval. »Rex« je imel posebno mnogo uspehov v valonskih pokrajinah in okoli Luxemburga in Namurja, kjer je dobil nad 40% oddanih glasov. Katoliška in liberalna stranka sta izgubili veliko število glasov. Tudi so-

cialisti niso mogli popolnoma vzdržati svojih pozicij, kakor se je pričakovalo. Njihove izgube gredo v korist komunistom, ki so posebno v industrijskih krajih zelo narasli. Zelo so narasli flamski nacionalisti v nekaterih pokrajinah Flandrije. Okoli Ganda so dobili 24% oddanih glasov, dočim so v letu 1932 dobili samo 15%. V Tongresu so dobili 26% glasov, v letu 1932 pa 10%. Kakor znano, zahtevajo flamski avtonomijo za Flandrijo.

Socialistični »Peuple« je izšel večeraj v posebni izdaji. List komentira prve volilne izide. List priznava, da lahko dve stranki beležita pri večerajšnjih volitvah uspehe: to so reksisti in komunisti. To nenadno ojačenje glasov na skrajni levi in skrajni desnici se je zgodilo na račun katolikov, liberalcev in socialistov. Socialistična stranka je zgubila in bilo bi smešno, če bi hotel kdo samega sebe varati o težini teh izgub. Socialistična stranka bo še nadalje ostala najmočnejša parlamentarna stranka in zato bo ona morala prevzeti odgovornost za vse probleme, ki so se postavili pri volitvah. Stranka lahko brani zupanje v vlado, parlament in stranko.

Kongres mednarodnega reda

Dr. Korošec policijskim zastopnikom 30 držav - na 12. kongresu mednarodne kriminalne policije

Belgrad, 25. maja. AA. Danes ob 10. dopoldne so v svečani dvorani Invalidnega doma v Belgradu otvorili 12. redno zasedanje mednarodne komisije kriminalne policije. Navzoči so bili odposlanec Nj. Vel. kralja, zastopniki posameznih ministrstev, beograjskih sodišč, policije iz Belgrada in iz drugih krajev naše države, vseučilišča, pravnih strok in diplomatskega zbora. Na kongresu sodelujejo delegati 30 držav.

Kongresu je predsedoval dr. Skubl, predsednik mednarodne komisije kriminalne policije in predsednik ravnateljstva zvezne policije na Dunaju. Notranji minister dr. Anton Korošec je prišel na kongres v spremstvu svojega kabinetnega šefa in načelnika javne varnosti g. Lazića. Otvoril je kongres s tem-le nagovorom:

Govor dr. Korošca

Spoštovana gospod! Ko odpiram ta kongres mednarodne komisije kriminalne policije, mi je prijetno pozdraviti vas kot ministra, čigar resoru je poverjena policijska uprava. Meni in vseh naših držav je v posebno čast, da vidimo v svoji sredi zbrano tolikšno število zastopnikov strokovnjakov policijske stroke. Pohitili ste v našo prestolnico z željo, da dobite v medsebojnem delu osnovo, da sistem policijske službe povzdignete in izpopolnite. Vsakdo izmed vas prispeva z velikim življenjskim izkustvom in obilnim strokovnim znanjem iz svoje lastne države. Ta vaša velika izkustva in strokovno znanje bodo oplojila skupna prizadevanja, da odkrijemo najbčjšjo pot za pobijanje kriminalnosti v svoji državi. Posebno bo pa koristilo mednarodnemu sodelovanju zlasti v tistih področjih, kjer je uspeh tako rekoč nemogoč, če ni dogovorjenega enotnega postopka. Področje policije je v vseh kulturnih državah zelo obsežno in še zmerom narašča. Tako je v naši zakonodaji odrejen policijski tale splošni okvir: oblastva splošne uprave si prizadevajo za javni mir, varnost in red, za promet, za zdravje ljudi in živine, za javno moralo, za pospeševanje narodnega gospodarstva, za preprečitev ogrožanja kakršnekoli vrste in v zvezi s tem za odstranjevanje nastalih ovir z izdajanjem nujnih ukrepov. (Čl. 66 zakona o notranji upravi). Mednarodni interesi in stiki policije se pa zbirajo v glavnem samo okoli vprašanju kriminalne policije. Z razvojem moderne tehnike je stopal vitric tudi razvoj kriminalnosti. Ko izkoristi vso moderno tehniko in moderna sredstva, prenaša kriminalni svet sedež svojega zločinskega početja iz ene države v drugo in se skuša na ta način rešiti pred roko pravice. Seveda je policija začela tekmo z zločinci in iz tega se je rodila potreba po mednarodnem vzajemnem sodelovanju, ki beleži do danes že zelo mnogo razveseljivih uspehov. Zunanji

izraz pa je dobilo to sodelovanje v ustanovitvi mednarodne komisije kriminalne policije.

Spoštovani gospodje! Kakor je to vprašanje kriminalne policije važno, so mi zdi, da bo treba v bodoče posvetiti pozornost tudi mednarodnemu sodelovanju policije pri pobijanju rušilne in subverzivne agitacije in propagande. To podtalno rovarjenje, naperjeno zoper družabni red in čisto tudi zoper obstoječo obliko države ali celo zoper celoto države in njeno suverenost, je mnogo bolj nevarno od početja kriminalnih zločincev. Pri kriminalnih tipih gre vendarle samo za posameznike, individue, ki s svojim protisocialnim in zločinskim naagonom ogrožajo družbo, ostanejo pa vendarle osamljeni pojavi, abscesi na zdravem telesu, ki jih je moč predreti. Pri razdiralnih in subverzivnih elementih pa gre za široko spleteno mrežo osnov in načrtov, ki izrabljajo današnje težke razmere. V prvi vrsti je naša mladina žrtev teh temnih sil, ki povzročajo s svojo brezvestno agitacijo prenaščenost ozračja z razstrelivi. Zdi se, da čaka mednarodno policijsko sodelovanje baš v tem pogledu velika kulturna naloga. Umestno bi bilo, da se okvir intenzivnejšega sodelovanja razširi preko čisto kriminalne policije na ta še važnejša področja.

Spoštovana gospod! Ko posvečate svoje delo cilju, da se naša družba čimbolj zavaruje pred protisocialnim delovanjem zločinskih elementov, vam želim, da se v naši prestolnici kar najbolje počutite. Mlada država smo in zato vam ne moremo nuditi v tolikšni meri arhitektonskih in drugih lepote mesta, kakor morejo storiti stare države. V zvezi temu pa upam, da boste odnesli iz naše države prijetne in lepe spomine. Vaš obisk nam je prijeten in iskreno se vam pridružujemo v prirčni želji in upanju, da boste spoznali lepote naše države in naše razmere, ki še zmerom svedočijo, da je bil naš narod stoletja in stoletja oviran pri delu za svoj kulturni napredek in da je moral vse sile posvetiti najprej za svojo osvoboditev. Te razmere govore tudi o resnem prizadevanju našega svobo-

dornega in vztrajnega prizadevanja, ki bo tekmovalo pri delu z drugimi kulturnimi državami.

Ko končujem svoj govor, izjavljam, da je 12. kongres mednarodne komisije kriminalne policije odprt.

Govor ministra dr. Korošca so vsi navzočini pozdravili z viharim pritrdjevanjem. Nato je povzel besedo predsednik dr. Skubl. Pozdravil je kongres v nemščini, francoščini in v srbiščini. Izrazil je svoje posebno zadovoljstvo, ker je doživel čast, da lahko pozdravi toliko uglednih policistov v slavnem Belgradu. Vsem se zahvaljuje, zlasti pa belgajskim tovarišem, ki so ta kongres pripravili in visokemu pokroviteljstvu jugoslovanske vlade, oziroma njenemu zastopniku ministru dr. Korošcu.

Nato je spregovoril v imenu pravosodnega ministra vrhovni državni tožilec dr. Dušan Pešić. V imenu pravosodnega ministra je prisrčno pozdravil udeležence kongresa in izrazil željo, da bi učkali najboljši uspeh pri svojem delu, ker pričakuje tega uspeha vse civilizirani svet, ki si želi miru, dela in varnosti.

V imenu mesta Belgrada je prisotne pozdravil belgajski podžupan Drag. Todorović v francoščini. Poudaril je, da dejstvo, da se je danes zbralo v Belgradu toliko odličnih osebnosti, kaže vnovič pomen našega mesta kot važnega središča na križpotju velikih cest, ki družijo vzhod z zahodom. Ta kongres je vnovič pokazal, da je možno in potrebno sodelovanje med narodi v miru, mesto Belgrad ima pa samo eno željo, da bi živele in se razvijale v miru in pripomoglo čim več k temu sodelovanju. Zato se danes pridružuje tej akciji in ji želi uspehov.

Nato je dobil besedo upravnik mesta g. Milan Adimović. V imenu članov belgajске policije je pozdravil otvoritev kongresa in izrazil zadovoljstvo, ker so mogli stopiti v direktne stike z najodličnejšimi zastopniki javne varnosti tolikih držav. Jugoslavija je zmerom odpirala in spremljala z največjim zanimanjem mednarodno policijsko sodelovanje in njeni zastopniki bodo zelo srečni, če bodo mogli pripomoči v kar največjem obsegu k razširitvi in utrditvi tega sodelovanja, prepričani, da je sedanje sodelovanje v največjo korist ne samo držav članic mednarodne komisije kriminalne policije, temveč tudi v blagor vsega človeštva.

Na koncu je govoril še g. Dressler, generalni tajnik mednarodne komisije kriminalne policije in dvorni svetnik na Dunaju.

S tem se je svečana seja kongresa končala, kongres bo pa nadaljeval del svojega dela danes ob 4 popoldne.

Ob 12 so se vsi kongresisti odpeljali z avtomobili na Avalo in se poklonili pred grobom neznanega junaka.

Uvod k vladi g. Bluma

700.000 komunistov paradira po Parizu

Pariz, 25. maja. b. Včeraj so nasledniki ideje pariške Komune proslavili 65 letnico streljanja svojih tovarišev na zelo časten način. Ze od ranega jutra je zavladalo po vseh pariških ulicah in tudi v predmestjih Pariza svečano razpoloženje. Velike množice delavstva so se zbrale v svojih organiza-

cijah in so nato v sprevodih korakale skozi pariške ulice ter pele komunistične in socialistične pesmi, pa tudi internacionalne in manjkalo. Inozemci so z začudenjem gledali velike sprevode in majali z glavami. Policija je imela lahko delo, ker so bili vsi delavci zelo disciplinirani in so sami pazili na to, da se je proslava povsod v redu izvršila. Po sprevodu skozi mesto je odšla ogromna množica delavstva na pariško pokopališče Pere la Chaise ter se tam spomnila svojih tovarišev, ki so bili leta 1871 ustreljeni po republikanski gardi. Bodoči predsednik francoske vlade Leon Blum je zadovoljen opazoval ogromen sprevod, ki ga je burno pozdravil. Na pokopališču je Leon Blum, ki so ga obsipale množice delavcev a cvetjem, v daljšem govoru navduševal delavstvo za nove reforme na socialnem polju. Proslave 65 letnice streljanja francoskih komunistov se je udeležilo 600-700 tisoč delavcev, ki so prišli iz bližnje in daljne okolice Pariza. Do nemirov ni prišlo in so svečanosti potekle v najlepšem redu.

Zemunska vremenska napoved za 26. maj: V zapadni polovici kraljevine vedro vreme. Temperatura se ne bo posebno spremenila. Sonce izide ob 3.59, zaide ob 19.11.

sredstvi mogoče v sodobnem svetu, ki je vržen iz tira, uveljaviti brez kompromisa krščanska načela v državnem in zasebnem življenju. »Rexisti« so vstali in se razvijali proti volji obstoječih oficijelnih katoliških strank, občutili so tudi vso težo obsodbe in izključitve iz stranke, a šli so mimo tega na voliče, odkoder se vračajo z 21 poslanci, torej s skupino, brez katere bo danes težko sestaviti katerokoli vlado v Belgiji. Verjetno pa je, da se bodo »rexisti« uvrstili pod okrilje katoliške stranke, ki bo s tem notranje reformirana, pomlajena in utrjena šla v svetlejšo bodočnost. Zmaga »rexistov« torej ni poraz katoličanov, marveč pritok mlajših in s tem bolj dinamičnih sil v stari pokret, kjer bodo povzročile potrebne prilagoditve, a se bodo tudi same obrusile ob moдрosti političnihkušenj. Porast flamskih nacionalistov, ki so katoliški, je čisto svojstven pojav v Belgiji in za

svetovnonazorno opredeljenost Belgije pomeni le okrepitev katoliške fronte. Torej tudi v katoliškem taboru postaja bojna črta vedno bolj jasna in odločna, vedno bolj pripravljena na veliko borbo, ki jo bo moralo krščanstvo očividno v tem stoletju izvojevati z drugim, tudi jasno opredeljenim in odločno na boj pripravljenim taborom svetovnega komunizma.

Če s tega vidika presojamo belgijske volitve, moramo biti veseli. Fronte postajajo jasne. Vmesna polja se praznijo. Tam, so udobno živitarili razni idejni mešetarji, ko so časi bili manj kritični. Danes izginjajo in beže na vse strani. Nasproti pa si bosta ostala, kot smo že vedno v našem listu naglašali, edina nasprotnika, ki imata danes jasne programe, krščanstvo in komunizem. Čim prej bo vmesno polje očiščeno raznih posrednikov in prekupevalcev, tem boljše.

V znamenju reformacije in reorganizacije

Velika radovednost je zavladala po Sloveniji, ko je nedeljsko »Jutro« v uvodniku napovedalo, da se zbere v Ljubljani »Jugoslovenska nacionalna stranka« v svrhu »reformacije in reorganizacije«. Da je bila zamišljena temeljita akcija v tem smislu, dokazujejo besede, da se je »JNS« odločila, da izvrši prečiščenje svojega aparata in obnovo svojega polnega delovanja. Ko se bo to zgodilo — tako je »Jutro« zaključilo ta svoj članek — bo »reorganizirana« JNS pokazala, s kakšnim velikim političnim in moralnim kapitalom razpolaga jugoslovenska misel tudi v naši Sloveniji.

Kaj čuda torej, da je javnost napeto pričakovala, kako se bo JNS na svojem nedeljskem sestanku 24. t. m. v ljubljanski Kazini reformirala in temeljito prečistila svoj v resnici hudo zaprašen in razmajani aparat ter ga napolnila z novimi idejami. Kakor beremo v »Jutrovem« poročilu o tem sestanku, je na njem nastopil kot prvi govornik slavni gospod Pucelj, kateremu je zdaj dr. Kramer očividno odstopil mesto prvega fihherja JNS. To je torej prvi čin reforme, da so izmenjali prvo glavo pobojske stranke in za idejnega vodjo izbrali na mesto dosedanjega preveč konservativnega in salonskega šefa takega »moža iz ljudstva«, kakor je Ivan Pucelj, ki je mojster prilagodevanja, prepletkovanja in obnavljanja takih starih hiš, kakor je JNS. Novi idejni vodja je imel govor, v katerem je v svoji nepreokleljivi umetnosti političnega »švarekinsterja« kratkomaletno zatajil šestojanuarsko idejo avtoritarne države in se proglasil za stoprocentnega demokrata, ki je vedno bil za »likvidacijo diktature«, čeprav sam za »postopno«... To je kajpada nekoliko šokiralo gospoda dr. Kramerja, ki je v svojem naslednjem govoru skušal prebudi skok svojega prijatelja na levo popraviti s tem, da je povzdigoval v nebo ideje in načela nacionalne avtoritarne države, z drugimi besedami fašistične diktature, ki da je bila pravo razodetje edine pravega jugoslovenskega narodnega in državnega edinstva — stara lajna, ki jo dr. Kramer že osemnajet let vrti in ki naj predstavlja idejno obnovo in reformacijo JNS, kakor je napovedalo »Jutro«... G. dr. Kramer, ki je hotel Ivana Puelja očividno prekositi, je tudi dejal, da se je pod avtoritarnim režimom »konsolidacijski« proces v naši državi razvijal normalno, kar da so pokazale zla-

sti parlamentarne in občinske volitve za časa JNS režima... Mi ne bi bili verjeli, da je dr. Kramer zmožen, na tak način zamegljivati dejanski položaj stvari in drugim, ker on najbrž res sam verjame, da je besni teror, s katerim je JNS režim pošiljal slovenske in hrvatske narodne voditelje v konfinacijo in zapore ter dobri dve tretjini države, ki jih je postavil izven zakona, pognal v obup ter državo samo pripeljal na prag državljanske vojne, pome-nil »konsolidacijo in normalizacijo države«. Toda če je dr. Kramer, ki je bil temu režimu v Sloveniji duša, tako zaslepljen, niso drugi, ki so na svoji koži občutili bič, s katerim je njegov režim opletal po hrbtu našega naroda. Če bi bil dr. Kramer pomislil na množestvino žrtve tega »konsolidacijskega procesa«, ki je pretežni del slovenskega in hrvatskega naroda proglasil za protidržaven, pa tudi večino srbskega ljudstva pognal v »ekrano« opozicije tja do najskrajnejše leve, ne bi bil v svojem nedeljskem govoru takó brezokusno poveličeval »znanih in neznanih mučnikov nacionalne ideje«, to se pravi, tisto nekolično z jugoslovenskim fašizmom pretežit učiteljev, ki jih je bila sedanja vlada primorana zaradi ljudstva prestaviti, ne da bi jim s tem prizadela ne krivice ne škode, kakor je to bil sistem avtoritarne JNS režima.

S tem menda lahko končamo, samó to bi bilo omeniti, kako so namreč delegati JNS na tem sestanku zaključili reformacijo in regeneracijo ter pomladitev svoje stranke. Za predsednika je bil izvoljen g. dr. Janko Rajar, za podpredsednika Ivan Pucelj in dr. Kramer, za posvetovalnega podpredsednika dr. Otmar Pirkmajer, za tajnika dr. Marjan Zajec, za blaginika pa narodni poslanec Albin Koman. Kakor vidimo, že predsedstvo predstavlja temeljito pomlajen in prenovljen aparat, kaj naj še porečemo o drugih, ki so dobili manjše šarže, kakor gg. Rajko Turk, Milan Mravlje, Avgust Lukačič in drugi, kojih imena bo »Jutro« še objavilo in ki naj nam bodo v dokaz, kako zelo se je JNS v enem letu, ko ni več na vladi, pomladila... Manjka samo še dveh mladev, bivšega župana dr. Puca in bana dr. Marušiča, ki sta osten-tativno izostala od nedeljskega sestanka, menda zato, ker nič kaj ne verjelama v pomladitev JNS, kakor tudi mi ne.

Nov pravilnik o točenju alkoholnih pijač

Belgrad, 25. maja. m. Finančni minister je predpisal pravilnik o pravici točenja in prodaje alkoholnih pijač.

Po čl. 1. lahko toči na drobno ali veliko alkoholne pijače na katerikoli način in jih prodaja v originalnih zaprtih steklenicah oseb, ki je za to dobila posebno pravico. Za izdajanje take pravice je pristojno finančno ravnanstvo za področje, kjer se bo ta pravica izvrševala, razen za točenje pri spremljanju vojaških enot na pohodu, kjer je pristojno finančno ravnanstvo. V smislu določil tega pravilnika se točenje alkoholnih pijač lahko izvršuje na drobno ali veliko. Pod točenjem na drobno se razume prodajanje pijač v neomejenih količinah; pod točenjem na veliko se razume prodaja naenkrat, in to vina nad 50 litrov, piva nad 25 litrov, špirta in špirtovitega žganja nad 50 l, žganja, dobjenega po destilaciji od sadja, in drugih alkoholnih pijač nad 25 litrov. Oseba, ki prodaja vino in žganje lastnega pridelka in z lastnega zemljišča ali iz svoje kleti v hiši, kjer stalno stanuje, in to po vaseh nad 5 l, a v mestih nad 10 l naenkrat, se ne smatra za točilec alkoholnih pijač. Taka oseba se ne smatra za točilec alkoholnih pijač niti tedaj, če vino ali žganje lastnega pridelka z lastnega zemljišča prodaja izven svoje kleti in mesta stalnega bivanja v količinah nad 50 l vina ali 25 l žganja naenkrat. Tega pa ne sme delati v odprtem lokalu, temveč samo z voza ali s katerega drugega prevoznega sredstva.

Po čl. 4. lahko prodajajo alkoholne pijače v neomejenih količinah tudi trgovine, kavarne, delikatese in njim slične prodajalne, toda samo v originalnih zaprtih steklenicah, kakršne so si nabavile iz tovarne. Teh steklenic pa ne smejo same poiniti, niti jih ne smejo odpirati in jih pretakati.

Po čl. 5 se pa ne smatrajo kot trgovine za točenje odnosno prodajo alkoholnih pijač: a) ekladišča, pivovarne, druge tovarne alkoholnih pijač, ki prodajajo te pijače v originalno zaprtih sodih ali steklenicah, kakor so jih nabavile bodisi v tovarni, in teh sodov ne polnijo, ne odpirajo, niti ne pretakajo v manjše sode; b) lekarnice, ki morajo imeti po predpisih špirt in druge alkoholne pijače zaradi prodaje in ki tudi v svojih laboratorijih izdelujejo medicinska vina; c) drogerije, ki prodajajo alkoholne pijače, v kolikor imajo po obstoječih predpisih pravico.

Čl. 6 določa, da kdor boče dobiti pravico točenja alkoholnih pijač na drobno, mora predložiti finančni direktorji prošnjo in ji priložiti dovoljenje pristojne upravne oblasti, kolikor je za izvrševanje te obrti po zakonu o obrtih tako pooblaštilo predpisano.

Čl. 7 določa, da bodo finančna ravnanstva izdajala pravico za točenje alkoholnih pijač na drobno na sejmih, na raznih praznikih, slavnostnih zborovanjih, veseljih in temu podobno samo onim osebam, ki so to v prošnji izrecno zahtevale in ki že imajo dovoljenje pristojne upravne oblasti za izvrševanje stalne gostilniške obrti.

Čl. 8 določa, da bo finančna direktorja izdajala pravico za točenje na drobno po klubskih prostorih, kavinah, čitalnicah in slično, kamor imajo dostop samo člani in po članih uvedeni gostje, samo če se bodo dotični prošnji priložila tudi od pristojne oblasti potrjena društvena pravila.

Čl. 10 določa, da mora vsak, kdor želi dobiti pravico za točenje alkoholnih pijač na veliko, predložiti pristojnemu finančnemu ravnanstvu prošnjo in ji priložiti: a) dovoljenje pristojne upravne oblasti za izvrševanje te obrti po zakonu o obrtih, b) dokaz, da more voditi predpisane knjige o sprejemu in izdaji pijače ter c) dokaz, da je v stanju staviti v promet najmanj 200 hl alkoholnih pijač letno.

Nadaljnje najvažnejše določbe omenjenega pravilnika so v tem, da se pravica za točenje in prodajo alkohola ne sme izdajati zakonitim ženskam in mladoletnim otrokom aktivnih državnih uslužben-cov, ki so nadzorni organi za take obrite v ka-kršnemkoli oziru, ne oziraje se na kraj njihovega službovanja.

Pravica na točenje alkoholnih pijač na malo in veliko, kakor tudi pravica alkoholnih pijač v originalnih zaprtih steklenicah je vezana za osebo, kateri je izdana ter se ne more prenesti na drugo, pa tudi ne dati v zakup. Po smrti imetnika gostilniške obrti lahko na podlagi obstoječih pravil za točenje, odnosno prodajo alkoholnih pijač nadaljuje obrt vdova, ki je za časa smrti imetnika

imela pravico na vzdrževanje, kakor tudi otroci (vnuki), ki imajo pravico do nasledstva. Takšno nadaljevanje obrti pa se mora v roku treh mesecev prijaviti pristojnemu finančnemu ravnanstvu ter izposlovati novo pravico za točenje, odnosno prodajo. Finančno ravnanstvo mora takoj, kakor hitro dobi to prošnjo za pravico do točenja alkoholnih pijač na malo in veliko, ali v originalnih zaprtih steklenicah, prošnjo izdati takoj takšno dovoljenje. Organu finančnih oblasti se mora vedno po določbah tega pravilnika dopustiti pregled vseh knjig, ki jih vodijo točilec oziroma prodajalec. Privatna stanovanja točilec ali prodajalec alkoholnih pijač. Takšen pregled finančnih organov v privatnem stanovanju imetnika koncesije za točenje alkoholnih pijač pa se sme izvršiti samo po splošnih predpisih o preiskavah v privatnem stanovanju.

Točilec alkoholnih pijač na malo se ne smejo baviti s prodajo denaturiranega špirta. Izdana pravica za točenje alkoholnih pijač na malo in veliko, kakor tudi v originalnih zaprtih steklenicah pa lahko ugasne, ali pa se odvzame z odlokom.

Pravica ugasne v naslednjih primerih: Če se imetnik koncesije odreče pravici s prijavo, da preneha izvrševati obrt, dalje s smrtjo, če v roku treh mesecev od dneva, ko je bila izdana pravica, preneha s delom, ali če delo ustavi za daljšo dobo kot tri mesece. Pravica ugasne tudi, če pooblaščen-i prodajalec ali točilec prenese to svojo pravico brez predhodne odobritve finančnega ravnanstva iz enega v drug lokal, če višja upravna oblast razveljavi dovoljenje, odnosno, če nižja pooblaščen-a upravna oblast da prijavo, da je imetnik obrtnega lista dobil dovoljenje odnosno pooblastilo za prodajo na podlagi nepravilnih dokumentov, če uprav-na oblast pooblaščenca takšno dovoljenje odvzame na podlagi obrtnega zakona, ali če pooblaščenec po ponovnem opominu finančne oblasti ni zadovoljil svojim dolžnostim, ki so vezane s pravico takšne obrti, in končno, če pooblaščenec odda svojo pravico v zakup.

Za pravico točenja alkoholnih pijač na malo ali na veliko se plača po točki 1. tarifa 62, takšne-ga zakona za vsako polletje vnaprej in sicer: a) v Belgradu, Zagrebu, Ljubljani, Mariboru, Novem Sadu, Osijeku, Sarajevu, Splitu, Subotici, Skoplju, Nišu in Šibeniku 1500 Din, 1000 Din, 750 Din, 500 Din, 300 Din, 200 Din; b) v mestih z nad 15.000 prebivalcev 1000 Din, 750 Din, 500 Din, 300 Din, 200 Din, 150 Din; c) v mestih z nad 2000 do 15.000 prebivalci 750 Din, 500 Din, 300 Din, 200 Din, 150 Din, 100 Din; d) v mestih do 2000 prebivalcev 500 Din, 300 Din, 200 Din, 150 Din, 100 Din in 50 Din.

Redna odmera takš za pravico do točenja alkoholnih pijač na malo in veliko se vrši vsako tretje leto po posebnem odboru za odmero teh taks. Davčne uprave bodo meseca septembra po preteku vsakega triletnega razdobja pozvale s splošnim javnim pozivom točilec alkoholnih pijač na malo in na veliko, da v roku od 1. do 30. oktobra predložijo pristojnemu oddelku finančne kontrole pravilne prijave. Točilecem, ki ne bi predložili prijave do navedenega roka, se bodo odmerile takse po uradni dolžnosti na temelju uradnih podatkov.

Dobrodela in humana društva lahko na svojih veseljih, ki imajo humane namene, izvršujejo točenje alkoholnih pijač na malo, ne da bi to plačala takse, če to točenje izvršujejo v lastni režiiji. Pravica za takšno točenje pa se v vsakem posameznem slučaju izda od strani pristojnega finančnega ravnanstva na prošnjo dotičnega društva in na predlog pristojne davčne uprave na temelju predloženih društvenih pravil, ki naj služijo kot dokaz, da je društvo zares dobrodelno in humano.

Vse obstoječe obrti, ki imajo ob času, ko postane veljaven ta pravilnik, pravico za točenje alkoholnih pijač dodeljeno po prejšnjih predpisih, zadržijo to pravico, v ostalem pa veljajo tudi za nje določbe tega pravilnika, ki je objavljen z današnjim dnem v Službenih novinah, postal veljaven.

Dunajska vremenska napoved: pretežno jasno ob naraščanju temperature.

Zagrebska vremenska napoved: Spremenljivo oblačno, počasi se bo znižalo. temperatura zmerna.

Kralj na slavi konjenice svoje garde

Belgrad, 25. maja. m. Konjiška brigada kraljeve garde je danes zelo slovesno proslavila svojo slavo kot spomin na ustanovitev kraljeve garde. Množestvino goste, ki so bili pozvani na slavo, je sprejel poveljnik kraljeve garde divizijski general Aleksander Stanković. Okrog 11 je prišel v kraljevo gardo minister za vojsko in mor-narico armadni general Ljubomir Marič, kateremu je podal poročilo poveljnik konjiške brigade kraljeve garde konjiški brigadni general Župan-jevac. Nato so prišli na slavo ministri dr. Mehmed Spaho, dr. Cvetković, dr. Behmen, dr. Kožul, Janković, Letica in dr. Krek. Nekaj minut nato se je pripeljal predsednik vlade in zunanji minister dr. Milan Stojadinović. Takoj za njim pa sta prišla kraljevska namestnika dr. Radenko Stanković in dr. Ivo Perović.

Okrog pol 11 ure sta se pripeljala na slavo Nj. Vel. kralj Peter II. in Nj. kr. Vis. knez namestnik Pavle. Vojaška godba je zaigrala državno himno. Kralj Peter II. in knez Pavle sta se najprej podredila s kraljevskima namestnikoma, nato s predsednikom vlade in z vsemi ministri.

Poveljnik konjiške brigade general Župan-jevac je imel nagovor na vojaštvo, kateremu je pojasnil pomen današnje slave. V toplih besedah se je spominjal pokojnega kralja Aleksandra I., ki je povečeval najbrabrejši srbski armadi ter se v teh borbah izkazal s svojim junaštvom kot voj-skovodja. Na koncu svojega govora je omenil Nj. kr. Vis. kneza namestnika, s pomočjo katerega so se prebrodile razne novarnosti. Dejal je, da Nj. Vel. kraljica Marija skrbi za mladega kralja

Petra II., sina neumrlega kralja Aleksandra. Poveljnik konjiške brigade je nato prošil kralja za odobritev, da se sme izvršiti mimohod, kar je kralj dovolil. Po mimohodu se je kralj odcepil v dvor. Knez Pavle pa je z dr. Stankovićem in dr. Perovićem ter vsemi ministri šel v letni paviljon, kjer je bilo svečano kosilo. Pred paviljonom se je knez namestnik Pavle pozdravil z vsemi častniki konjiške brigade.

Zdravica kneza-namestnika

Nj. kr. Vis. knez namestnik Pavle je na ban-ketu, prirejenem na današnji proslavi konjiške brigade kraljeve garde, imel naslednji govor:

Cestitam slavo konjeniki brigadi in s tem sre-čen, da morem ta prasniki preživeti sredi kralje-ve garde. Zveze med mojo rodbino in vojsko so neločljive. Iz tega sodelovanja se je rodila naša država. Vojska je njena hrbenica. Kakor je našo kraljevino ustvarila, tako je bo znala tudi ohrani-ti. V hudih in burnih časih, ki jih preživlja Evropa, je prava tolažba videti tako pozitivno silo, kakršna je jugoslovenska narodna vojska. Edina naloga tako vojske kakor dinastije je, služba za domovino. Preteklost in sedanjost nas uči, da se moramo sanasati predvsem nase. Kdor je mo-čan, tega spoštujejo, in kogar spoštujejo, temu dajo mir. Vem, da ste prenesli na našega mladega kralja ljubezen, ki ste jo gojili do njegovega ne-smrtnega očeta. Zato vas vabim, da vzklikamo: Živel kralj Peter II.! Dvigam čašo na vaše zdrav-je, gospodje častniki! Živel!

Neguš se razburja Rim

Velike priprave za sprejem v Londonu
Rimski tisk svari ...

Rim, 25. maja. b. Potovanje abesinskega ce-sarja v London je povzročilo velikansko vr-emirjenje v vsej Italiji in se to zlasti vidi iz pisanja italijanskih časopisov, ki pišejo obširne članke o potovanju pobežlega cesarja v Anglijo. V poro-čilih iz Londona zlasti povdarjajo italijanski listi, da so pričeli britanski sankcionisti iz Londona in Dowerja velikanske priprave za sprejem abesin-skega cesarja, ki ga nameravajo nadvese svečano pozdraviti in prirediti v zvezi s tem protitalijanske demonstracije. Ni še točno znano, kdaj bo neguš prišel v Anglijo, vendar pa je že na poti s svojima smovoma in čerko. Vozi se na neki britanski ladji po Sredozemskem morju. V Gibraltarju bo prestopil na polniško ladjo »Oxford« ter bo nada-ljeval pot proti Londonu. Italijanski listi zlasti povdarjajo, da je že pred 7 dnevi britanska vlada demantirala vest, da bo Haile Selasie v resnici prišel v Britanijo. Vsi znaki pa kažejo, da se je morala vlada, ki je zelo alaba, kar ve že ves svet, udati strahovitemu pritisku, ki so ga izvršili najoj-britanski sankcionisti in da je dovolila obisk ce-sarju Haile Selasie v Londonu.

Ti dogodki, piše »Tribuna«, vsekakor ne bodo še tako kmalu prinesli pomiritve med Veliko Bri-tanijo in Italijo, zlasti še, ker bodo britanski sank-cionisti prihod Haile Selasie izkoristili za to, da

poživijo protitalijansko gonjo v vsej Veliki Bri-taniji. Navzočnost bivšega abesinskega cesarja, ka-kor ga imenujejo Italijani, bo prinesla na površino razna zelo delikatna vprašanja, kajti kakor se iz vsega počenja vidi, priznavajo britanske obla-eti cesarja Haile Selasie še vedno kot legitimnega gospodarja in cesarja Abesinije, čeprav je resnica ravno nasprotna in »Gazeta del Popolo« v zvezi s tem opozarja Veliko Britanijo, naj s tem ce-sarjem pazljivo postopa, da ne bi prišlo do nepo-trebnih in nečestitih incidentov. Italijanski listi pi-šejo, da še ni znano, če bo cesar v Londonu sve-čano sprejet, ali bo prišel incognito. Vojni krogi v Angliji predvidevajo, da bo cesarju Haile Selasie v Doverju, ali kakšni drugi angleški luki, v kateri se bo izkrcal cesar Haile Selasie, izkazala čast četa angleških vojakov in da mu bodo nasproti prišli tudi visoki angleški predstavniki vojaštva in pa tudi predstavniki angleške vlade. Kako zelo spre-minja britanska vlada svoje stališče, dokazuje naj-bolj pismo kolonialnega ministra Thomasa, ki je podal ostavko na svoj položaj zaradi težav vlade. Britanska vlada je neodločna, ker noče pravčasno priznati resnice, temveč dopušča, da v sami njenei onemogočata harmonično sodelovanje vseh ma-nistrov.

Barikade po Palestini

„Red z železno roko ...“

London, 25. maja. b. Po zadnjih vesteh iz Pa-lestine se jasno vidi, da sedaj ne gre več samo za spopade med Arabci in Zidi, ki so trenutno potisnjeni v ozadje, ampak so pričeli Arabci predvsem borbo proti Angležem, zlasti pa proti policiji in vojni sili. Revolucionarno gibanje se je razširilo na ves orient in postane lahko zelo nevarno, če se Velika Britanija ne bo hitro znašla in ugodila zahtevam Arabcev, ki smatrajo, da so Angleži glavni krivci za današnji položaj v Palestini in da je treba proti njim voditi glavno borbo. Kajti če bo ta borba uspela, bodo Arabci z Zidi lahko obračunali.

Angleški visoki komisar je storil večeraj zelo energične ukrepe proti Arabcem. Najprej je pustil aretirati vse znane agitatorje in voditelje, onim pa, ki so ostali še evobodni, je prepovedal, da se od-daljijo izven določenega območja. Vsem članom arabskega stavkajočega odbora so odvzete potne izkaznice in avtobusni potni listi. Prepovedano je vsako zbiranje Arabcev, enako pa je bilo tudi pre-povedano zborovanje županov, ki bi se moralo vršiti večeraj v Jeruzalemu. V Nablusu in okolici je prišlo večeraj med Arabci in škotskimi vojaki, ki so pred kratkim prišli iz Egipta, do hudega spo-pada. Arabci so nekajkrat zgradili barikade proti vojski. Pri tej priliki je bilo ubitih več Arabcev, ranjenih pa je bilo tudi nekaj angleških vojakov. O smrti nekaterih angleških vojakov v teh bojih vesti še niso potrjene. V okolici Nablusa so Arabci iz zasede streljali na avtomobil, v katerem so se peljal poveljnik angleškega letalstva v Palestini. Poveljnika pa je spremljal blindirani avtomobil, ki je na napadalec takoj otvoril močan ogenj iz stroj-nice ter jih razgal.

V Jeruzalemu in Nablusu so Arabci po ulicah delili letake, v katerih opozarjajo angleške vojske, naj se nikar ne pojavljajo na ulicah, če jim je živ-ljenje drago. V Nur el Semu so Arabci skušali z nasokom osvoboditi svoje tovarise iz zapora, ven-dar pa jih je policija z največjim trudom odbila. Tudi v Jafi je prišlo do hudih spopadov med ob-roženimi Arabci in policijo. Na obeh straneh so znatne izgube. Kako daleč gredo Arabci, dokazuje najbolj dejstvo, da je vrhovni komisar Velike Bri-tanije prejel grozilna pisma, v katerih mu Arabci grozijo z umorom, ker je zakrivil zadnje dogodke v Jeruzalemu.

Jasno je, da se britanske oblasti ne bodo pu-stile ustrahovati od Arabcev in so v odgovor na izživanje in na razne napade v Ban Lubusu in Ebrunu odstavili arabskega župana, na njuna mesta pa so postavili židovske komisarje. Ker pa vsi do-seđani ukrepi britanskih oblasti niso imeli nobe-nega vidnega uspeha, je bil vrhovni komisar pri-siljen, da prosi za nujno pomoč, nakar so napravili red z železno roko.

Jeruzalem, 25. maja. b. Po vsej Palestini so se zadnji nemiri pričeli razširjati v nevarno četniško vojno med britanskimi vojnimi silami in pa arab-skimi revolucionarji. Številne konfinacije arabskih voditeljev niso prav nič pomagale in so imele ravnop nasprotni učinek, kakor pa so si ga predstavljale britanske oblasti. Oboroženi Arabci so pričeli sedaj napadati celo večje britanske oddelke in se pri tem poslužujejo najmodernejših vojne taklike in

razpolagajo tudi s modernim orožjem. Na vseh koncih in krajih se sliši streljanje in spopadi se množe iz ure v uro. Britanske sile so mnogo pre-slabše, da bi mogle naglo strelf odpor Arabcev.

Po zanebljivih informacijah je britanski vrhovni komisar zahteval nujno okrepitev vojaških od-delkov, ker se je položaj pričel nepričakovano zelo naglo razvijati in bi lahko prišlo do neugodnih izmenadej, če bi britanske oblasti ne bile pravočasno in dovolj pripravljene, da s silo zadušijo ne-varno vsearabsko gibanje. To gibanje se je sedaj preneslo na ves orient, kjer živijo Arabci. Vei na-pori britanskih oblasti, da se sklene med Zidi in Arabci nekaj kompromisa, so bili brezuspešni.

Šahovske tekme

Moskva, 25. maja. AA. (DNB.) V devetem kolu mednarodnega šahovskega turnirja je Kahn pre-magal Flohra, partije Botvinnik-Lebeniš, Lillenthal-Ragozin, Elisaksez-Capablanca so bile remis. La-sker in Rjumin svoje partije nista dokončala.

Stanje po devetem kolu: Capablanca 6 in pol, Botvinnik, Rogozin 5, Leveniš, Kahn 4 in pol, La-sker, Rjumin 4 (1), Flohr 4, Lillenthal 3 in pol, Eli-skazes 3 točke.

(Partije osmega kola: Capablanca je premagal Lillenthala, Flohr Elisakseza, Rjumin Khana, par-tije Ragozin-Botvinnik in Leveniš-Lasker sta bili remis.)

Roparski napad sredi mesta

Nocoj okoli pol 9 se je pripetil na Vojašni-škem trgu drzen roparski napad, ki je razburil vse ta mestni del. Ko se je 76 letna zasebnica Terezija Vrhovnik, ki stanuje na Vojašniškem trgu 3, vračala proti domu, je pristopil k njej neznan mlad fant ter jo nekaj vprašal. Zenska, ki vprašanja ni razumela, je obetala, v tem trenutku pa je že fant planil nanjo, zgrabil za ročno torbico in jo ji hotel iztrgati iz rok. Ko se je ženska krčevito oprlija svoje torbice in pričela kričati, jo je fant z vso močjo sunil v prsi, da se je opotekla, pri tem pa izpuštila torbico. Fant se je takoj nato podal po temnem trgu v divji beg. Na vpitje napadene žen-ske so prihiti takoj bližnji stanovniki in drugi ljudje, ki so tedaj bili na trgu, ter priskočili žen-ski na pomoč. V tem trenutku se je pojavil tudi že stražnik, ki je hitro ujel roparja ter ga aretiral. Fant, ki je izvršil drzen roparski napad, je 20 letni Hrvat iz Zerjavceev pri Sv. Lenartu pri Veliki Nedelji. Pripoveduje, da je prišel v mesto iskat dela, ker pa ga ni našel, si je hotel na tak način pomagati do denarja. V torbici, ki jo je iztrgal ženski iz rok, je bilo 84 Din. Policija je napadalec zaprla ter ga bo izročila sodišču.

Uršulinska gimnazija - pravico javnosti

Belgrad, 25. maja m. Na intervencije obei slovenskih ministrov je prosvetni minister Dobrivoj Stoković danes podpisal odlok, s katerim se prizna pravica javnosti nepopolni ženski realni gimnaziji uršulink v Ljubljani in sicer za vse štiri razrede.

Bolgarski zadružniki v Ljubljani

Ljubljana, 25. maja.

Pretekli teden se je podala na daljšo ekskurzijo po Jugoslaviji večja skupina bolgarskih zadružnikov. Te dni se je ustavila za nekaj dni v Zagrebu, danes dopoldne pa je z zagrebškim potniškim vlakom prispela v Ljubljano. V skupini je 52 odličnih predstavnikov bolgarskega zadružništva, med njimi 8 dam, pod vodstvom generalnega ravnatelja Zveze bolgarskih narodnih zadružnih bank dr. Ilije Pašazova.

Jugoslovansko-bolgarska liga in slovenski zadružniki so bolgarskim bratom pripravili na ljubljanskem kolodvoru prirčen sprejem. Na peronu so bili zbrani ljubljanski župan dr. Adlešič, zastopnika Jug. bolg. lige Pustoslemšek in Bučar, številni zastopniki slovenskih zadružnih ustanov, me dnjimi tudi zastopniki Zadrzne zveze, godba »Sloga« in precej občinstva.

Ko so Bolgari izstopili iz vagonov, jih je najprej pozdravil v imenu slovenskih zadružnikov g. Klebl ter jim izrekel dobrodošlico. Izrazil je željo, da bi se stiki, ki jih goji slovensko zadružništvo z bolgarskim, s tem obiskom še bolj poglobili ter da bi bolgarski zadružniki v teh dneh vzljubili slovensko zemljo, ki jih sprejema z odprtim srcem kot svoje rodne brate.

Godba »Sloga« je zaigrala bolgarsko himno »Šumi Marica«, nakar je pozdravil goste v imenu mesta Ljubljane župan dr. Adlešič, želeč jim, naj bi se med Slovenci ne počutili kot gostje, ampak kot bratje med brati.

V imenu Jugoslovansko-bolgarske lige je pozdravil goste njen predsednik Pustoslemšek, ki jim je predložil, da bodo ta dva dni bivali med narodom, ki živi na najzapranejši in najbolj izpostavljeni točki slovanstva, ter spoznavali njegova stremeljenja in prizadevanja na zadružnem polju.

Za prirčen sprejem se je zahvalil v imenu gostov vodja ekskurzije dr. Ilija Palazov, ki je povdarjal, da bolgarski zadružniki z veseljem prihajajo na slovenska tla, kjer se je že tako zgodaj pričela razvijati slovenska zadružna misel.

Godba je zaigrala jugoslovansko himno, nato pa je v imenu Bolgarov spregovoril še Stevan Fetvadžiev, član uprave Zveze bolgarskih zadružnih bank. Govornik je temperatno poveljeval slovenski narod in njegove bogate zaklade kulture in duha, za katere ga drugi slovanski narodi in tudi Bolgari zavidajo. Naziraval je slovenskemu narodu s trikratnim »ura«-klicem.

Med sviranjem godbe »Sloga« in živahnim vzklikanjem občinstva so gostje nato odšli v hotel »Metropol«, kjer jim je bil prirejen zajtrk.

Ob 10. so se podali v kino Sloga, kjer so poslušali predavanje o slovenskem zadružstvu ter gledali slovenske naravne krasote v filmu »V kraljestvu Zlatoroga«. Vsi brez izjeme so bili navdušeni nad prirodnimi biseri slovenske zemlje, ki so se odgrinjali pred njihovimi očmi na platnu.

Popolodne so si bolgarski zadružniki v spremstvu slovenskih zadružnikov in članov J. B. lige ogledali vse važnejše zadružne ustanove v Ljubljani. Hvalili so vzoren red in organizacijo slovenskega zadružništva, čestitajoč Slovincem k tako plodovitemu razmahu zadružne misli.

Zvečer jim je bila prirejena v »Metropolu« slavnostna večerja, na kateri je bilo izrečenih mnogo dobrodošlic in zdravic. Jutri se bolgarski gostje odpeljejo na Bled, kjer ostanejo ves dan.

Bratskim bolgarskim zadružnikom želimo tudi mi, da bi se v dneh svojega bivanja med nami res počutili kot med svojimi najboljšimi brati ter da bi ponesli s slovenske zemlje najlepše vtise o stremeljenjih in prizadevanjih njenih ljudi.

Kako so JNS-arji gospodarili v trebeljevski občini

Trebeljevo, 25. maja.

Prav te dni je jugoslovanska javnost doživela neverjeten cinizem, ko je JNS poslala med narod proglas, v katerem nastopa za pravičnost, zakonitost, poštenost, odkritost. Sledeče naj služi kot skromen prispevek, kako so JNS-arji, katerih zaščitnik je bil pri nas zlasti poslanec Mravlje, pod lepim plaščem nacionalizma na nezasišlan način eksploatirali občinsko premoženje.

Volitev v parlament leta 1931 se je tu udeležilo 20 volivcev, to je 3% volivnih upravičencev. Iz teh volitev je bil diven tale prizor: Pred voličem patrolirajo orožniki, na pragu volivnega lokala pa stoji nacionalni veljak s steklenico žganja v roki ter ga mimoidočim ponuja, če grede volit. Koliko jih je s tem privabil, ni popolnoma ugotovljeno. Dejstvo je, da je med tistimi dvajsetimi bilo lepo število užitarjev. Užitar je revež in si okrepčujoče kapljice ne more privoščiti. Če se je na ta dan na račun volivne udeležbe z njo krepko podprl, kdo mu bo zameril?

Potem je bil odstavljen izvoljeni župan Gale z večino odbora, ker niso šli volit, ali, kakor so se raje izrazili oni, ker se niso udeležili stistega dejanja. Zaradi te besede je bilo od okr. glavarstva litjskega na denarno kazen naenkrat obsojenih 14 izvoljenih občinskih odbornikov. To kazen so tudi pošteno plačali, kajti takrat še ni bilo nikakih amnestij, kakor jih je sedaj, ko pridejo JNS-arjem v prid.

V novoimenovani nacionalno-mravljetovski odbor so prišli tisti užitarji, ki so se poslej lahko pogosteje krepčali z osvežujočimi požirki, ker so se seje občinskega odbora vršile kar tako po domače v oštariji. Za župana pa je bil od nacionalne vlade imenovan možakar, ki se je znal komaj podpisati. Po njegovih besedah sodeč si je postavil kot župan posebno dve nalogi: omiliti socialno bedo v občini in pomiriti politična nasprotja med občani. Kako si oboje zamišlja, je strmečim občanom tudi povedal. Glede prve naloge je jasno izjavil: Siromašne občane je »treba ali pobiti ali žive zakopati v zemljo«. Glede druge pa: Politične nasprotneke je treba enostavno »s poti spraviti«, kar pomeni v izražanju trebeljevskega prebivalstva toliko, kakor ubiti. To je radikalno, kaj? Vse pobiti, pa bo zgnila socialna beda in politično nasprotstvo! V normalnih razmerah bi po teh besedah sodeč imenovali takega človeka kriminalni tip, v nacionalnem režimu pa se mu je reklo nacionalen prvak. Bil je stebler JNS v občini, bil in je menda še njen predsednik in tudi red svetega Save je prejel pod nacionalnim režimom.

Imenovana dična družbica je potem blizu tri leta vozila občinsko in po priliki tudi svojo barko, kakor je mogla in znala. Mogla je takorekoč vse, kajti njen zaščitnik je bil močnejši g. Mravlje. In tudi znala je, ej, kako je znala! Pa kakor bomo videli, je še premočno znala. Mravlje je marljivo prihajal med te svoje zveste in ob takih prilikah se je to omizje imenovalo shod. Ko so enkrat tak »shod« prežganjske žene in dekleta razpršile na vse štiri vetrove, je od takrat ta družbica z Mravljetom »zboroval« pod žandarskim varstvom iz

strahu pred ženskami. Ob neki taki priliki, ko je tak »shod« varovalo okrog 20 žandarjev, je bilo menda teh več kot vseh udeležencev z Mravljetom vred.

Rekli smo, kako so ti mravljetovski nacionalisti »znali«. Župan je bil skoraj neprestano na potu, vse potnine iz občinske blagajne sijajno plačane. Kar po 50, mestoma tudi po 100 Din za en dan. Tudi neuradna pota: hodil je k Mravljetu — hop, občina plačaj pot! Pri nas imamo poštnege sla, ki nam navadnim občanom v splošno zadovoljstvo prinaša in odnaša navadne in denarne poštne pošiljke na pošto v Litijo. Ta nacionalni župan pa je to delo poštnege sla za občino prav pogosto opravil sam in si potnino iz občinske blagajne dal dobro plačati. Prodajal je koruzo v lastni režiiji; toda tam, kjer jo je na debelo kupoval, je ostal dolžan in nacionalno-užitarski odbor je v gniljivi harmoniji sklenil, da jamči občina za ta županov privatni dolg! Kajne, visoko nacionalen sklep, ki je imel za posledico, da je bila občina za ta privatni dolg nacionalnega župana po advokatu tožena in obsojena v plačilo vseh stroškov in tega dolga! Podobnih nacionalnih postopkov bi lahko še našli na tucete. Tako na primer, kako si je ta župan v svoji nacionalni vni dal izplačati uporabo in snazjenje svoje hiše, v kolikor je služila za občinsko pisarno, iz občinske blagajne.

Smuk Pohorje-Maribor

Trasiranje smuške proge - Dve progi: Sv. Bollenk-Pekre in Sv. Bollenk-Radvanje

Maribor, 25. maja.

Sredi pomladi pisati o smuku s Pohorja je nekoliko pretirano. Če pa gre pri tem za tako važno stvar, kakor je naprava smuške poti z vrha Pohorja do vnožja v neposredni bližini mesta, je to že zadeva, ki zasluži, da se tudi v javnosti o njej obširneje razmotriva. Vsa leta sem, odkar je zavzelo smučanje tak razmah, se ni moglo na vzhodnih obronkih Pohorja prav razviti, ker je vožnja z vrhov do vnožja preveč nevarna ter jo obvladajo le najbolj izvežbani in drzni smučarji. Nebroj nesreč se je že pripetilo pri teh vožnjah. Zato so smučarji že pred leti začeli vneto propagirati zgraditev primerne smuške proge s Pohorja do vnožja. Stvar pa je bila zvezana z velikimi težkočami, ker so delali ovire lastniki pohorskih gozdov. Letos pa se je posrečilo Mariborski zimskošportni padzvezi, da je glavne ovire srečno odstranila. Lastniki Reiserjevega veleposstva v Pekrah so namreč uvideli dovolili, da se na njihovem terenu izseka primeren pas za smuško progo. Včeraj se je podala na Pohorje posebna komisija strokovnjakov pod vodstvom predsednika Mariborske zimskošportne podzveze kapetana Miloša Onusa in podpredsednika Lamberta Aljančiča. Komisija si je ogledala v poštev prihajajoče terene ter

se je odločila za zgradbo dveh smučarskih prog. Prva bo vodila od Sv. Bollenka na znano veliko Beiserjevo jaso, ki jo bo prečkala v dveh serpentinah; potem zavije nekaj časa na vnožno pot proti Reiserju, preide zopet v gozd ter vodi končno po Reiserjevih njivah in travnikih do vnožja v Pekrah. Druga trasa pa bo vodila od Sv. Bollenka položno po severnem pobočju Pohorja v vzhodni smeri ter dosegla vnožje pri Hosteju v Radvanju. Obe progi bosta speljani tako položno, da ju bo uporabljal lahko vsak smučar, ki že nekoliko trdno stoji na deskah. Na jasnah je strmina nekoliko večja, v gozdu in na nepreglednem terenu pa položnejša. Za one smučarje pa, ki bodo hoteli v nekaj minutah zdrveti z vrha v dolino, bo napravljena posebna pot — nekakšna krajša zveza med serpentinami. V nedeljo 7. junija gre komisija drugič na Pohorje ter bo definitivno položila traso za prvo pot, nakar se prične takoj z izsekavanjem gozda. Naprava druge proge bo nekoliko težavnjša, ker delajo zopet nekateri radvanjski posestniki ovire. Upati pa je, da bo pri njih prevladala uvidenost in bodo dovolili, da se po njihovem zemljišču izseka proga. Naprava smuških prog bo za razvoj smučarstva na Pohorju ogromnega pomena, ker se bodo odprli s tem najlepši tereni tudi neizvežbanim smučarjem.

Dokler mož tega ne vidi, ostane vedno na pol poti k sreči, ali bolje, na poti k nesreči.

Kakor spada Kristus k Mariji, tako spada tudi mož k Mariji. Mož je bil ponižen po ženi in more biti povznesen le po ženi. Tako je pripustila in odločila večna Modrost.

Mož se ponaša s svojo močjo in s svojim pogumom, toda »modrost je boljša nego moč« (Modrost: 6, 1).

Veliki mislec na Petrovem prestolu, Leon XIII., ki je poslal svetu 1891 slovečo socialno okrožnico »Rerum novarum«, je med odlične Marijine naslove uvrstil nov naslov: »Mati dobrega sveta«. Bil je zadnji čas pred velikimi nemiri in zapletljavi držav in narodov, da je čuvar resnice in pravice opozoril predvsem moški rod na Mater dobrega sveta. Kar je ženstvo brez domačnosti, to je moštvo brez modrosti.

Mnogi so slišali ta klic ter so rešili sebe in svoj dom; ali če so bili državniki, tudi svojo državo.

Drugi pa še ugibajo in dvomijo, kako jim more Marija pomagati z dobrim svetom. Z Marijinim svetom je tako, kakor s čistim zrakom in s toplim soncem. Kjer je čist zrak, je pogoj za zdravje in kjer je toplo sonce, je pogoj za ugodno rast. Marijin svet je Marijin duh, ki vodi k dobremu cilju.

Pravo Marijino češčenje je pravo spoznanje vsega tega, kar je treba človeku storiti v posameznem slučaju, da je dejanje v skladu z božjo voljo in s človeškim blagom.

Najvišja učlovečena Modrost, Sin božji, živi ob Devici in Materi trideset let in se mu ves ta čas ne zdi brezploden in izgubljen. Nien sin je

Rada se peni,

zelo osvežuje,

izdatna pri uporabi.

Din 6.-

NIVEA PASTA ZA ZOBE

Normalna tuba Din 6.—, velika dvojna tuba Din 10.—.

Sv. vojska - zalarmirana

Sveta vojska — zopet na plan! In še z večjim razmahom kakor doslej!

Ja, če je delo proti tuberkulozi stvar vsega naroda, potem je delo proti alkoholizmu trikrat delo vsega naroda! Tu gre tudi za zdravje in življenje, pa gre tudi za čast naroda, gre za njega gospodarstvo, gre za moralno, gre za srečo družin — in končno gre tudi za duše...

Da se vse to reši, treba velike vseobsežne akcije. To ne more in ne sme biti privatno podjetje kakega posameznika, šport peščice ljudi, ki se jim ravno ljubi s tem se ukvarjati. Biti mora stvar naroda! Predvsem tistih, ki narod vodijo. Stvar javnih oblasti. Stvar vseh, ki delajo za kulturo naroda.

V tem prepričanju — da je delo za treznost stvar javnih oblasti in vseh kulturnih faktorjev — je bil sklican za četrtek 7. maja na socialnem oddelku banke uprave sestanek, ki je imel otvoriti novo kampanjo proti alkoholizmu. Zastopane so bile sledeče oblasti ozir. korporacije: Socialni, upravní, prosvetni, kmetijski in obrtni oddelek banke uprave, policijska uprava, okrožno sodišče ljubljansko, ljubljanski in mariborski škofijski ordinariati, mariborska KA, Zdravniška zbornica, Slovensko odvetniško društvo, Higijenski zavod, Prosvetna zveza, Zveza kulturnih društev, časopisje, Krščansko žensko društvo in zveza, Splošno žensko društvo, Misijonska družba jezuitov, Misijonska družba lazaristov, Karitativna zveza, OUZD, dr. Gštel, dr. Lončar, dr. Robida.

Zborovanje je vodil načelnik socialnega oddelka g. dr. Mayer. Razgovora so se udeležili gg.: J. Kalan, dr. Robida, dr. Pirc, misijonar Savej, tajnik De Cecco. Po kratkem razgovoru so se zedinili v sledečih sklepih:

Delo za treznost je nujno potrebno in se mora zopet začeti.

Sodelujejo pri tem vse prizadete javne oblasti in korporacije.

Vsak izmed navzočih zastopnikov izdela do konca maja referat, kako naj se to delo uspešno vodi in kako hoče posebej dotična oblast ali korporacija v svojem delokrugu to delo vršiti.

Meseca junija se skliče javna anketa, pri kateri se bodo ti referati brali.

Na podlagi teh referatov naj se v bodoče delo dejanako vrši. Najmanj dvakrat na leto se zastopniki teh korporacij zidejo, da o izvršenem delu poročajo in napravijo nadaljnje načrte.

Izvoli se ožji odbor, ki bo vse akcije vodil. V ta odbor so bili izvoljeni: dr. Gštel, Iv. Grad, Rudolf Horvat, J. Kalan, gđc. Lebarjeva, ga. Lindtnerjeva, dr. Pirc.

Akad. protituberkulozna liga

V petek, 22. t. m. je bil na univerzi ustanovni občni zbor akademske protituberkulozne lige. Zborovanja se je udeležil predsednik Protituberkulozne zveze dr. Joža Bohinjec, Primarij zdravilišča na Golniku gospod dr. Robert Neubauer je za uvod predaval o temi: Akademik v boju proti tuberkulozi. Zatem je podal poročilo preednik pripravljalnega odbora o poteku ustanavljanja Akademike protituberkulozne lige. Pobudo za to je dal tovariš Lah Zdenko. Liga je še pred ustanovnim občinim zborom oskrbela pregled ca. 70 akademikov. Ta rentgenološki pregled je dokazal nujnost sistematičnega boja proti tuberkulozi med akademiki.

Pri volitvah je bil izvoljen sledeči odbor: Predsednik Štular Franc, techn., podpredsednik Poljanšek Rado, med., tajnik Aljančič Peter, techn., blagajnik Jenčič Mirko, techn., gospodar Rojnik Lojze, med., odbornika: Gogala Lado, tur, in Sadnikar Ivan, med.; revizorji: Lah Zdenko, Celik Roman in Jan Vladimir.

Dva planinska orla nad Ljubljano

V nedeljo dopoldne so imeli Ljubljančani priložnost opazovati redek obisk v zračnih višavah nad Ljubljano. Ob približno trideset na 11. sta se visoko nad Rožnikom prikazala dva ogromna ptiča, ki sta poletela naprej nad Ljubljano in krožila nekaj časa nad njo. Medtem pa je z letališča priletelo nad Ljubljano letalo, kateremu sta se ogromna ptiča umaknila v smeri proti Šmarni gori, ko pa se je letalo umaknilo, sta spet priletela nazaj nad Ljubljano in krožila nad njo do 12. ure. Nato sta odletela v severni smeri. Očividci, prirodopisni strokovnjak, ju je opazoval z gradu z daljnogledom in pripoveduje, da sta bila to dva velika planinska orla, najbrž sames in sames. Bila sta krasna eksemplarija. Kolikor se je dalo presoditi na to veliko daljavo, sta merila z razpetimi krili vsak okrog 3 metre. Ker v naših planinah ta vrsta ptice ne živi več, je zelo verjetno, da sta oba orla priletela oziroma zašla iz Tirolskih alp.

Mati človeškega rodu

Za maj in slednji čas.

IV. S KRISTUSOM POVIŠANA.

26. V močni ženi.

Marija je s svojim poslanstvom, s svojim delom in zgledom posvetila življenje vseh časov in narodov. Le eno neporečno in vedno sodobno vzgojno šolo za ženstvo poznamo: Marijino življenje. Še žena približa Marijinemu zgledu, bolj ostane zvesta svojemu bistvu in poklicu.

Lepše podobe nego v oltarjih in cerkvah ima Marija v ženskih srcih po vseh krščanskem svetu. Marija je povišana v krepostnem ženstvu in ženstvo je povišano v Mariji.

Sedaj bi radi govorili še o tej in oni Marijini kreposti, ali naša kratka poglavja se z majnikom vred nagibajo proti koncu in torej moremo in hočemo govoriti o Mariji le še v nekaterih, sicer nam uvaževanih, vendar nič manj važnih pogledih.

Lažje je najti pri krščanskem ženstvu popolno čistost nego popolno domačnost, brez katere si žinskega dostojanstva tudi misliti ne moremo. Preprostota domačnosti, to je prava ženskost, ki je mogoča vsaki ženi bodisi bogati ali ubogi. Vse druge dote bogastva in lepote pustijo ženo vendarle v občinski goročnosti, če nima domačnosti duha. Dom ustvarja le domačnost in po ključna zastopnica in gojiteljica domačnosti je žena.

Domačnost ne obsega le domače ampak tudi druge, ki prihajajo v hišo ali so drugače povezani z družino.

Marijina domačnost se dvigne s svojega doma in hili na kraj, kjer drugi, ki ne morejo in si

ne upajo k njej potrebujejo njene pomoči. Marijina domačnost pa tudi rada ostane in počaka doma, če ve in upa, da kdo pride, da mu postreže. Pristna domačnost je bolj usmerjena na duše nego na dom.

V Marti in Mariji v Betaniji, v obeh, je značilno vpodobljena popolna domačnost nazareške Device in Matere. »Ko je torej Marta slišala, da prihaja Jezus, mu je šla naproti, Marija pa je sedela doma.« (Jan: 11, 20.) Toda, ko Marija sliši: »Učenik je tukaj in te kliče« — je hitro vstala in šla k njemu. Liubezen vodi in ureja domačnost.

»Kdo bo našel močno ženo?« vprašuje knjiga Modrosti in potem opisuje ženo v njeni postrežljivosti in iznajdljivosti domačnosti.

Ob Gospodovem javnem delovanju srečamo med ženami: »ki so bile iz Galileje prišle za Jezusom in mu stregle« (Mt: 27, 55): tudi Mater Marijo.

Mati in domačnost sta v tesni zvezi. Brez materinskega duha ni domačnosti in brez domačnosti duha ni materinstva. Materi človeškega rodu je Bog dal oboje v neizmerni meri.

Naš sodobni rod za svoj obstanek in resnični napredek čeli bolj ne potrebuje nego miru in blagoslova tihe materinske domačnosti.

Povsod, kjer se dviga postrežljiva nežna roka in povsod, kjer se za blagor ubogih zavzema usmiljeno srce: povsod tam je Marija povišana v močno ženo. Tako so nam predstavile in približale Marijo: Elizabeta, Hema, Hedviga in druge žene do zadnje usmiljene sestre naših dni.

27. V modrem možu.

Mimo žene, mimo Eve, je šel pot iz raja; mimo žene, mimo Marije, gre zopet pot v raj.

Drobne novice

Slomškovi prazniki v Mariboru

Na vprašanja, če bodo vozili posebni vlaki, sporočamo, da bomo imeli 21. junija vlake iz vseh smeri, kjer je le mogoče, da bo tako ustrezno za hitro vožnjo. Vozili bodo po posebnem voznem redu, ki ga bomo pravočasno objavili.

Dne 28. junija ne bodo vozili posebni vlaki, pač pa bodo redni vlaki ojačani. Dne 29. junija pa bodo vozili posebni vlaki tudi iz vseh smeri, tako da bodo udeleženci pravočasno prispeli v Maribor.

Ponavljamo pa, da je nujno potrebno, da zvezo vsaj približno udeležbo takoj po binkoštnih praznikih Prosimo za to vse, da s prijavi ne čakajo in da se binkoštni prazniki uporabijo za to, da se uredijo prijave. Prijave pole so tako sestavljene, da je mogoče dati točne podatke.

Slomškova družina v Mariboru.

Koledar

Torek, 26. maja: Filip Neri, spoznavalec; Marija Ana Jer., devica.

Novi grobovi

† V Ljubljani je mirno v Gospodu zaspal Ernest Vidic, vlakovodja državnih železnic. Pogreb bo danes ob 5. popoldne. Na njegovem večni luči Zalujocim naše iskreno sožalje!

Osebnosti

— Iz banovinske službe. Franjo Urbančič, uslužbenec v splošni bolnišnici v Mariboru, je imenovan za uradniškega pripravnika. — Za arhivsko uradniško pripravnico je imenovana Ivanka Srebot pri veterinarskem bakteriološkem zavodu v Ljubljani. — Cestni nadzorniki pri okrajnih odborih so premeščeni: Emil Bižal iz Kočevja v Brežice, Franc Šolarič iz Kočevja v Novo mesto, Anton Mlinar iz Laškega v Litijo, tajnik cestnega odbora Martin Forjan pa je premeščen iz Dolnje Lendave v Ljutomer. — Za banovinskega uradnika pripravnika pri okrajnem načelnstvu v Smarju pri Jelšah je imenovan Franc Bračko. Josip Kokalj, arh. uradnik X. polož. skupine pri Higijenskem zavodu v Ljubljani, je v istem svojstvu prestavljen v zdravilišče Topolšico.

Po pogosti nosečnosti morejo žene z dnevno rabo pol kozarca naravne

Franz-Josefove

grenke vode, zavžite na tečje, z lahkoto doseči izpraznjenje črev in urejeno delovanje želodca. Franz-Josefova voda je davno preizkušena, najtopleje priporočena in se dobiva povsod.

Ogl. reg. S. br. 30474/35.

— Sprejemi pri banu. Kr. banska uprava sporoča: Danes v torek, dne 26. t. m. g. ban ne bo sprejemal strank, ker bo službeno odsoten.

— G. univ. docent dr. Ivan Tomšič je zelo zanimivo predaval dne 22. t. m. na ljubljanski univerzi pod okriljem Društva slušateljev juridične fakultete o reformi Zveze narodov. Kr. smo bili obveščeni, da je to samo del njegove razprave, namenjene za ponatis v »Casu«, nismo o predavanju v listu poročali. Prva številka »Casa« izide sredi junija in opozarjamo nanjo vse, ki se za to razpravo zanimajo.

— Ljubljanski velesejem od 30. maja do 8. junija vam bo dokazal, da naša čvrsta in k napredku stremeca volja tudi v teh težkih časih gospodarske depresije ni klonila. Paviljon za paviljon vam bo odkrivala čuda domače iznajdljivosti, ki se je znala prilagoditi in novim zahtevam in plačljivi zmoglosti širših slojev. Karkoli potrebujete, boste našli sredi ogromne izbire vse: od strojev in poljedelskega orodja, tekstilnih izdelkov in avtomobilov, stanovanjske opreme in produktov živilske industrije, pa še mnogo drugega do najrazličnejših praktičnih novosti, ki vam bodo olajšale delo in pomogle pri varčevanju v gospodinjstvu. Za obisk velesejma v Ljubljani je železniška uprava dovolila 50% popust: za dopotovanje od 25. maja do 8. junija, za povratek od 30. maja do 16. junija. Na odhodni postaji je treba kupiti rumeno železniško izkaznico za 2 Din ter celo vozno karto, ki velja za brezplačen povratek, potem ko so vam pri blagajni na velesejmu potrdili obisk. Parobrodarska družba so dovolila posetnikom velesejma 50% popust, odn. popust, sestoječ v tem, da se s karto nižjega razreda lahko pelje v višjem. Na avijonih Aeroputa 50% popust za časa trajanja velesejma: od 30. maja do 8. junija.

— Kmetijsko-gospodinjstvo tečaj na Savi pri Litiji se je začel s sv. mašo 4. marca in se bo končal 4. rožnika. Pod spretnim vodstvom g. Minke Odlaskove in njene pomočnice g. Fr. Koprivčeve se tečaj udeležuje 17 deklet. Tečaj se dekleta pridno udeležujejo in so zato v dobrih 2 mesecih prav vidno napredovale v vsakem oziru. Napravile so tudi poučen izlet v litijsko predilnico in na banovinsko veleposestvo v Ponovčah. Koncem tečaja obiščejo tudi ljubljanski velesejem. Lepi uspehi tečaja bodo razvidni na tečajni razstavi v savski šoli binkoštno nedeljo in ponedeljek. Vabimo na razstavo stare gojenj in vse, ki se zanimajo za napredek kmetijskega gospodinjstva. Še posebno vabimo župljane iz St. Lamberta in Poljšnika, kjer še niso okusili dobrot gospodinjstva šole. Končno se Prosvetno društvo, ki je poskrbelo za tečaj, najpripraneje zahvaljuje za veliki trud obema gg. voditeljicama, gg. šolski upraviteljici Angeli Sakotnik za prepuštevitev šolskih prostorov za stanovanje in razstavo, g. Dernovšku za odstop trgovskih lokalov v tečajne namene. Najlepša zahvala tudi g. referentu Šušteršiču in ing. Levstiku za tečajna predavanja! Bog naj vsem veliki trud obilno povrne!

— Švicarski kapital v Bosni. V petek popoldne je prišla z velikim luksuznim avijonom v Banjaluko skupina švicarskih industrijcev skupno z našim generalnim konzulom iz Curiha Milanom Savičem. Njihov prihod je v zvezi z nameravano obnovitvijo dela v tovarni celuloze v Drvarju. Po kratkem počitku v Banjaluki so švicarski industrijci pustili svoje letalo na banjaškem letališču ter se z avtomobilom odpeljali čez Ključ v Drvar, kjer so v soboto imeli konferenco z upravnim odborom »Celuloze« ter se ogledali ureditev tovarne. Del industrijcev je odpotoval nato v Split, kjer bodo proučili možnost, da se zgradi velik turistični hotel. Drugi del industrijcev pa je odpotoval v Jajce, kjer so v nedeljo in ponedeljek imeli konferenco z generalnim direktorjem »Sipada«, ministrom n. r. Ulmanekom. Švicarski industrijci se nameravajo angažirati tudi v nekaterih drugih industrijskih podjetjih v Bosanski Krajini.

— Avtoizlet na Grossglockner in po Koroški 30. maja do 1. junija. Udeleženci imajo možnost obročnega odplačila informacije in prijave v izletni pisarni Okorn, Ljubljana, hotel »Slova«.

— Za mesec junij, posvečen presv. Sreču Jezusovemu, priporočila Jugoslovanske knjigarna v Ljubljani sledeča premišljevanja in molitvenike: Zabukovec Janez, Vrtinec, junjska pobožnost na šest presv. Sreču Jezusovemu, 30 beril, broš. 15 Din, vez. 22 Din; Jurhar Martin, Presv. Sreča Jezusova, kratka premišljevanja za mesec junij, broš. 14 Din, vez. 20 Din; Dr. Josip Valjavec, Navešča presv. Sreča (Marjeta Alacoque), berila za mesec junij, broš. 8 Din; Pate, Obljube Sreče Jezusovega, broš. 8 Din; knjižica obsega 12 obljub onim, ki časte njegovo presv. Srečo, dodana je tudi devetdnevica v čast presv. Sreču. Kraljevanje Sreče Jezusovega v družinah, govori O. Mateja Crawley Boevey, prevela uršulinka (Nebeške rože, II. zv.), broš. 10 Din, vez. 15 Din; dalje molitvenik: p. Pristav, Presv. Sreča Jezusova, kralj in središče vseh src; II. izdaja, etane rdeča obr. 28 Din, zlata obreza 40 Din. Holatek, Premišljevanje o božjem Sreču Jezusovem, broš. 16 Din; Remec, D. J., Sveta maša dar Sreče Jezusovega, broš. 16 Din.

Vsakemu ni mogoče iti v kopališče.

vendar

more osak žrtvovati Din 100 — (20—25 velikih steklenic) ter mesec dni piti mesto druge vode našo znamenito

RADENSKO
z rdečimi srci!

— Izredni občni zbor Dirkalnega in jahalnega društva v St. Jerneju na Dolenjskem bo v četrtek, dne 11. junija 1936 ob 4 popoldne v občinski hiši v St. Jerneju na Dolenjskem s sledečim dnevnim redom: 1. Čitanje in odobrenje zapisnika zadnjega občnega zbora. 2. Volitev celotnega novega odbora in dirkalne komisije. 3. Sprememba društvenih pravil in sluzajnosti. — Odbor.

— Zveza za turistični promet v Sloveniji sporoča sledeče prometne vesti: Cena tako zvanega turističnega vizuma za Avstrijo je sedaj 18 Din. Ta vizum velja 7 dni in se dobi tudi na meji v vlaku. Dovoljena je znižana vožnja po naših železnicah in državnih parniških udeležencem skupščine Združenja jugoslov. inženjerjev in arhitektov, ki bo na Bledu 31. maja 1936, in sicer: a) članom Druženja četrtniške in b) njihovim družniškim članom polovična vožnja. Popust velja od 27. do 31. maja za tožnja tja, za povratek pa od 31. maja do 15. junija 1936.

— Za morilec Martina Borovnika ni sledu. Kakor smo že javili, je roparska tolpa dne 16. maja napadla v Kutini pri Zagrebu skupino lovcev v lovski koči državnega gozdarja Petrasa. Pri tej priliki so roparji ustrelili zagrebskega trgovca Martina Borovnika, ki izvira iz ugledne rodbine Borovnikovov v Borovljah na Koroškem. Borovniki so bili vedno narodno zavedni, Martin pa je bil, kakor vsi njegovi bratje, tudi koroški dobrovoljec ter je s puško v roki branil slovensko stvar na Koroškem. Pri tem roparskem napadu, ki ga je napravilo pet neznanih oseb, je bil teško ranjen tudi gozdar Anton Petras. Zagrebska policija je aretirala več oseb zaradi tega napada, vendar pa jim ne more ničesar dokazati. Med petnajstimi aretiranci ni niti enega, ki bi priznal soudeležbo pri tem napadu. Hrvatsko društvo za gojitev lova in ribolova v Zagrebu je sedaj sporočilo policiji, da daje 5000 Din na razpolago onemu, ki odkrije morilec pokojnega Martina Borovnika.

— Nesreča na Dolenjskem. Med Laverco in Skofljico se je včeraj popoldne prijetila huda nesreča. Po cesti je v smeri proti Ljubljani privozil s kolesom 20-letni kovač Josip Košanec iz Rudnika, nasproti pa je vozil po sredi ceste neki voznik iz Ljubljane. Pred kolesarjem je konj poskočil tako, da se je kolesar moral zaleteti v oje voza. Košanec si je pri padcu raztrgal vso levo nogo ter je močno krvavel. Iz Ljubljane je bil polician reševalni avto, ki je Košanca prepeljal v bolnišnico.

— Ponesrečenci z dežele. Na Bregu pri Komendi je nekdo v gostilni v nedeljo zvečer udaril s kozarcem po glavi ter močno ranil delavca Janeza Koželja iz bližnje vasi Gore. — V Novih Jaršah je padel s kolesa ter se poškodoval na glavi in desni nogi 36 letni prekmurski delavec Martin Vamberger. — V Ribnici je v soboto zvečer slamo-reznica odtrgala desno roko pod kolenom 10 letnemu sinu mehanika Petru Gužarju.

— Pokojniški zavod za dalmatinske srednje šole. Na svoji zadnji seji je upravni odbor Pokojniškega zavoda v Ljubljani odobril posojilo šest milijonov dinarjev banki upravi primorske banovine za zgradbo palače srednje šole v Splitu. Splitški občinski svet je sklenil, da bo za amortizacijo tega posojila dal vsako leto v proračun znesek 200 tisoč dinarjev.

— Bomba razmrvarila tri otroke. V vasi Pakoštan pri Biogradu na morju so se trije otroci, dva dekca in ena deklica, v starosti od 6 do 8 let, igrali na vrtu. Med igro so na vrtu našli staro italijansko bombu, ki so jo začeli premetavati. Bomba je eksplodirala in razmrvarila vse tri otroke. Detonacija je prestrašila vso vas, ki se je zbrala na kraju nesreče. Žalost je bila nepopisna. Matere in očete so omedlevali od žalosti. Uvedena je preiskava, kako je bilo mogoče, da se je tako nesreča zgodila v Dalmaciji, kjer ni bilo fronte. Zadnje čase se namreč take nesreče v Dalmaciji pogosto dogajajo, saj sta se dve taki nesreči že pripetili v vasi Žlariču, ena na Braču in sedaj v Pakoštanu. V vseh primerih je bilo ubitih in razmesarjenih po več otrok.

— Da boste stalno zdravi, je potrebno, da redno pijete Radensko, ki deluje proti boleznim ledvic, srca, proti kamnom, sklerozi, sečni kislini in sl. Radenska vam ohrani zdravje in mladostno svežost.

— Kurja očesa, trdo kožo in zarasle nohte vam brez bolečin odstrani ter noge strokovno očisti z masiranjem v naši pedikuri. Obiščite nas, prepričate se! Nega nog 10 Din! Ljubljana, Selenburgova 7.

— Planinski dom na Uskovičnici bo za binkošti odprt in oekrbovan.

— Reumatiki: (Rheuma, giht, ženske bolezni) po vseh neuspehih se odpravite edino z vulkanskim blatom in kopelmi kopališča PISTYAN, najbolj znano kopališče vseh 5 kontinentov. Pojavila: PISTYAN informator Zagreb, Strossmayerov trg 1-II.

— Sam papir! A vendar boste kar strmeli, ko boste na ljubljanskem velesejmu, od 30. maja do 8. junija videli, kako praktični, trpežni in cenični so papirnat izdelki, ki jih razstavlja naša domača papirna industrija!

Ljubljana

— Osemdesetletnico Nikole Tesle proslavi univerza kralja Aleksandra I. v Ljubljani z dvema slavnostnima predavanjima. V sredo, dne 27. t. m. ob 20 bosta predavala o Nikoli Tesli ob izjavnih eksperimentov dekan tehniške fakultete prof. inž. Marij Oaana in prof. dr. inž. Vencelav Koželj. To predavanje je namenjeno celokupni univerzi. V petek, dne 29. t. m. ob 20 pa se isto predavanje ponovi na prošnjo Združenja inženjerjev in arhitektov za strokovno javnost. Obe predavanji bosta v elektrotehničnem inštitutu tehniške fakultete na Mirju.

— Viseko francosko odlikovanje. Včeraj je v prostorih Narodnega muzeja podelil francoski generalni konzul red Akademike palme znani slovenski kulturni delavki gospe dr. Meliti Pivec-Stoletovi, knjižničarki državne knjižnice v Ljubljani. Gospa je napisala več razprav, ki se tičejo francosko-slovenskih kulturnih razmer ter piše tudi v francosčini o slovenskih kulturnih pojavih. K visokemu odlikovanju gospe doktorici iskreno čestitamo!

— Mesto cvetja na grob pok. g. prof. Baeblerja daruje za dom slepih g. inž. Hubert Golob 100 Din. — Bog povrni!

— Sestanek ženskega odseka SKA starešinstva bo v sredo, dne 27. maja ob 8 zvečer v Akademskem domu.

— Posojilo mestne občine pri Suzorju. Pri okrajnem sodišču so bile te dni izvedene vse predpisane formalnosti za vknjižbo posojila v znesku 5.000.000 Din, ki ga je ravnateljstvo Suzorja v Zagrebu 17. marca t. l. dovolilo mestni občini Ljubljani. Posojilo se ima vrniti v 40 letih. Polletni obrestni in amortizacijski znesek je določen na 207.936 Din. Suzor se je vknjižil za to posojilo na nekatere nepremičnine mestne občine, tako na vl. št. 44 in 46 k. o. Poljanske predmestje, vl. št. 173 k. o. Petersko predmestje II. del, vl. št. 1149 k. o. Karlovske predmestje in vl. št. 570 k. o. Petersko predmestje. Za eventualne pravne spore je določena podpodnost okrajnega in okrožnega sodišča v Zagrebu.

— Glas iz priključenih Stožic. Sobotni »Slov. Narod« je objavil pod naslovom »Z Jezicec« nekako prošnjo mestni občini, naj se zavzame za oni del Stožic, ki so pripadle s priključitvijo k Ljubljani. Predvsem omenja lokostno slabo stanje cest v tem novem delu mesta. Priznava notici, kolikor se tiče cest, polno upravičenost. Toda po svojem uvodu in tonu je notica vendarle samo velika demagogija in ima prvenstveno namen zakrpati nekatere tudi davkoplačevalce iz tega dela mesta, ki so v tej smeri glede cest in ureditve drugih poredih potreb priključenega dela Stožic napravili že vse potrebne korake. Zato je treba notico »Slovenskega Naroda« ostro zavrniti. Gospodje, ki so sprožili notico v »Slov. Narod«, so vedrili in oblačili skoraj pet let neupravnega pri ježenski občini, kamor je do priključitve k Ljubljani spadala vsa omejena sčičkarija, pa nismo doslej niti enkrat ališali, da bi se bil kdorkoli oglašil in vsaj poskusil pripraviti občinsko upravo do tega, da bi ceste in ulice, — ki so v resnici potrebne temeljitega popravila — dostojno uredila, nasula, poskrbela za odtek vode itd. Zdaj pa naenkrat taka ljubezen za ureditev teh zadev! V pomirjenju prizadebiti prebivalcem sporočamo, da je zadeva na najboljši poti, da se uredi prav kmalu. Na svoj čas predloženo predstavo, ki jo je podpisalo čez 70 hišnih lastnikov — od vseh 83 — in v kateri smo navedli vse važnejše naše zahteve in želje, nam je prav te dni v obširnem pismu podrobno odgovoril g. župan dr. Adlešič, — kar s tem po njegovi želji dajemo vsem podpisnikom na znanje — in v tem odgovoru je med drugim tudi zagotovilo, da se bo prav v sčičkariji napravilo nekaj ponikovalnic za odtek vode. S polnim zaupanjem brez nerezvoznosti pričakujemo, da se bo to tudi v resnici zgodilo. Nimamo vzroka, da ne bi verjeli v dobro voljo in resen namen g. župana dr. Adlešiča, ugoditi vsem upravičenim našim željam. Upamo in verjamemo tudi, da bodo sčasoma urejene tudi vse druge zadeve v našem delu mesta — brez zafrkljivih notic »Slov. Narod«, ki naj zato raje izstanejo.

— Izlet društva »Pravniki«. Društvo »Pravniki« priredi svoj letošnji izlet v nedeljo, dne 7. junija na goro Sv. Jošt in v Kranj — Odohod iz Ljubljane z vlakom ob 7.15 do Skofje Loke; od tam peš čez Črnobergo po položni poti približno 3 ure hoda na goro Sv. Jošt, kjer bo daljši počitek in kjer bo tudi preskrbljeno za okrepitev; od tam v Kranj, kjer bo na Gasteju v gostilni pri Šmidu okoli 16. ure sestanek vseh izletnikov in skupen obed. Povratek iz Kranja z večernimi vlaki. Oni, ki ne bi udeležili tega daljšega izleta, imajo na razpolago krajše variante (event. tudi Šmarjetno goro). Za slučaj slabega vremena bi se izlet okrajšal in bi bil odhod iz Ljubljane z vlakom ob 12.05 na Šmarjetno goro, odočno v krajno slabem vremenu z vlakom ob 15.44 v Kranj in na Gastej, kjer bo skupni sestanek ob vsakem vremenu. Prijava za izlet sprejema do 4. junija vratar justične palače v Ljubljani. Vabimo vse člane, da se v čim večjem številu z rodbinskimi člani udeležijo tega izleta. — Odbor.

— Gostilna (z vsemi gostilniškimi prostori in vrtni) ter buffet v kopališču Kozleja se odda v najem za dobo od 1. junija 1936 do 30. aprila 1937. Ponudbe je poslati na naslov: Janez Andoljšek, Vzajemna posojilnica v Ljubljani, Miklošičeva c. 7 do 28. maja do 12. ure popoldne. Vse informacije se dobijo istotam od 8. do 13. ure ter v kopališču Kozleja od 16. do 18. ure.

— Družbe posestev in kuptije s semljičk. Pred ljubljanskim okrajnim sodiščem bo od 28. maja do 10. junija kar 10 javnih dražb večjih posestev in hiš. Cenilna vrednost vseh posestev, ki bodo prišla na dražbo, znaša skupno 1.753.192 Din, najnižji ponudek pa 1.105.497 Din. Dne 28. t. m. pride na dražbo večje posestvo v mestu skupno s kompleksom, ki se nahaja v kat. o. Črnuče ob Savi. To posestvo je cenjeno na 496.302 Din, najnižji ponudek pa znaša 286.906 Din. Za objekte ob Savi je več interesov. Kupitje s parcelami in hišami so postale prav živahne. V mestu znašajo cene parcelam od 50 Din do 500 Din za m², to po legi parcele, ali je v središču, ali bolj na periferiji mesta. Sploh je letos realitetni trg prav oživel. Letos je bilo sklenjenih že do 200 kupnih pogodb v mestu in daljni okolici za celotno kupnino okoli 65 milijonov dinarjev.

— Racija na krošnjarje. Včeraj zjutraj je policija napravila oboje rracijo po raznih mestnih delih na krošnjarje z juga. Ti krošnjarji namreč prodajajo od hiše do hiše razne stvari, za katere zakon ne dovoljuje krošnjarenja. Obenem pa je policija s to racijo iztaknila tudi več brezposelnih, ki stanujejo v Ljubljani, plačujejo svoje stanovanje, toda ne morejo dokazati, odkod imajo dohodek. Policija je vse te ljudi izgnala.

Poizvedovanja

Danska srebrna zapetna ura je bila izgubljena od Poljske poti ko kemično tovarne v Mostah. Najditelj je naprošen, da jo proti nagradi odda v kemično tovarno.

Maribor

— Zamenjava »Jurjev«. Davčna uprava Maribor-okolica opozarja, da sprejema v zamenjavo 1000 dinarske bankovce a sliko sv. Jurija in 10 dinarske izdaje 1926. in 1929. leta, za katere je rok za zamenjavo pri Narodni banki potekel.

— Inženjerska šola ostane v Mariboru. »Jutro« in »Večernik« sta poročala, da se bo v kratkem preselila iz Maribora inženjerska šola rezervnih častnikov in podčastnikov, v Maribor pa da pride topničarska šola za rezervne častnike. Zadeva je bila prošla jesen še v načrtu, pozneje pa se je opustila, ker bi bilo treba zgraditi za artiljerijsko šolo poleg vojašnice še obsežne konjušnice. Zaradi tega govoric o preselitvi inženjerske šole iz Maribora nimajo podlage.

— Tudi »rdeči« Franček bo popravljen. Praktična avtobusnega sedežev v novem avtobusu mestnega avtobusnega podjetja je dala pobudo tudi za preureditev »rdečega Frančka«. Ta avtokar je bil nabavljen pred dvema letoma za izletniške vožnje, zaradi tsnih in neprimernih sedežev pa za daljše vožnje ni priljubljen. Sedaj bodo preuredili sedeže po vzoru novega »Lojzeta«.

— Zdravljenje invalidov v kopališčih. Po razpisu ministrstva za socialno politiko se bo tudi letos vršilo zdravljenje vojnih invalidov v kopališčih. Pravico do tega zdravljenja imajo samo osebe invalidi. Interesentje dobijo točne informacije v mestnem vojaškem uradu na Slomškovem trgu.

— SSK Maraton. Opozarjamo lahkoatlete na redne treninge pod vodstvom trenerja g. Kleina, ki se vršijo dnevno od 10 do 12 ter od pol 18 naprej. V četrtek ob 20 bo sestanek vseh lahkoatletov. Na dnevnem redu bo razgovor radi prvenstva moštev, ki se bo vršilo v soboto in nedeljo.

— Lastnike blokov opozarja gledališka uprava, da jih izrabijo čimprej, ker bo to sezono le še nekaj predstav. Zapadli bloki za prihodnjo sezono ne veljajo.

— Nova razsvetljava na mostu. Banska uprava je odobrila načrte mestnega elektriškega podjetja za ojačenje razsvetljave na mostu. Sedanje svetilke dobijo močnejše žarnice, vmes med njimi pa so postavijo še novi kandelabri, tako da bo most dvakrat močnejše razsvetljen, kakor je bil dosedaj.

— Shod Hodžerovec. »Plave srajce« so napovedale v nedeljo svoj shod v Kamnici. K temu zborovanju se je zbralo kakih 15 ljudi, pristaja »plavih srajce« pa je bil samo govornik, ki je moral zaradi ironičnih medklicev predčasno utihniti. Večje nesreče ta poskus ni povzročil.

— Slepi pevec in godci pridejo. Pod okriljem Ipatveve pevске župe nastopita v četrtek ob 20 v Unionski dvorani pevski zbor in orkester »Zavoda za vzgojo slepe dece« iz Zagreba. Priprtili smo, da bo mariborsko občinstvo, ki je vsakokrat pokazalo svojo gostoljubnost, tudi to pot doprineslo svoj delež s čim lepšim in dostojnejšim obiskom koncerta.

— Strogi pasji sapor. Na tržaški cesti so ujele psico volje pasme, na kateri so ugotovili znake stekline. Psica je ogrizla več psov in je zaradi tega mestno poglavarstvo razglasilo strogi pasji sapor. Psi, ki se jemljejo na cesto, morajo biti zavarovani z nagobnikom ter se voditi na vrvid. Iz območja mestnega poglavarstva se smejo odstraniti le z dovoljenjem mestnega načelnstva. Vse pse, ki bodo brez nadzorstva ali ne bodo predpisano zavarovani, bo polovil konjač.

— Vinotič Polance. Počehova 51, otvorjen! Pijani tatovi sami padli oročnikom v roke. V noči na nedeljo je ustavila orožniška patrulja na cesti med St. Iljem in Mariborom trojico »štrahovito pijanih možikov«, ki so vozili na vozu sod vina. Vsi trije so bili čisto povaljani od blata, ker so v pijanosti neprestano padali po tleh. Orožniki so se pijancev usmili in jih zaprli v zapor na svoji postaji. Naslednjega dne so jih zasilili, pri tem pa se je izkazalo, da so dobili v roke čisto slučajno tri nevarne ptiče. Vlomili so pri posestnici Jožeti Senčar v Jelenčah pri St. Ilju ter ji odpejali sod s 150 litri vina. Če ne bi bili tako pijani, bi bili najbrže spravili svoj plen na varno.

Celje

— Licitacija za regulacijo Savinje v drugi etapi. V soboto je bila pri gradbenem oddelku kr. banske uprave v Ljubljani licitacija za regulacijo Savinje v drugi etapi. Licitacije se so udeležili trije ponudniki in je dobil delo kot najcenejši ponudnik podjetnik Ubald Nassinbeni iz Maribora. Po proračunu znašajo stroški za regulacijo Savinje v drugi etapi 2.474.010.89 Din. Nassinbeni je izdražbal regulacijo za 2.053.429.04 Din, torej za 420.581.86 Din ali za 17% ceneje. Licitacija mora potrditi še gradbeno ministrstvo v Belgradu, nato se bo pa lahko takoj začelo z regulacijskimi deli.

— Razpis službe kmetijskega referenta na mestnem poglavarstvu. Pri zadnji seji mestnega sveta je bilo sklenjeno, da se razpiše služba kmetijskega referenta, ki ga mora imeti mestno poglavarstvo kot politična oblast prve etopnje. — Nadalje je bilo v tajni seji sklenjeno, da se pooblašča predsednik mestne občine, da nastavi kontrolorja za pobiranje voznine in sicer iz vrst mestnih uslužbencev ali pa drugo primerno osebo. Letni honorar ne sme znašati več kot 5000 Din.

— Proslava zadržne misli v Celju. V nedeljo, dne 21. junija t. l. bo proslavila Nabavljajna zadruga drž. uslužbencev v Mariboru, podružnica v Celju obletnico otvoritve v zvezi s proslavo mednarodnega mladega dne. Ob tej priliki bo tudi obdarovanje mladih zadrugarjev (otrok) članov. Na sporedu je tudi pevski in orkestralni koncert.

— Otvoritev mestnih kopališč ob Savinji. Vsa tri kopališča ob Savinji, to je moško, žensko ob parku in kopališče Diana na Bregu se bodo odprla v sredo, dne 27. maja t. l.

— Zamenjava 1000 dinarskih bankovcev s sliko sv. Jurija. Občinstvo opozarjamo na omejen razglas davčne uprave v Celju, ki je nabit na uradni deski mestnega poglavarstva.

Jesenice

— Športne vesti. Jesenice imajo kar tri športne klube, izmed katerih je po številnih in delavnih lahkoatletskih sekcijah posebno poznan »Gorenjec«. Zadnje čase je tudi ta klub malo zaspal. Najnovejši rezultati pa kažejo, da se naši športniki prebujajo. Na praznik je »Gorenjec« imel v gosteh ljubljanski »KOROTAN«. Gosti so Gorenjca položili na 4. z rezultatom 4 : 2. V nedeljo sta se v tekmu poizkusila domača rivala »Gorenjec« in »Bratstvo«. Tekmovalna proga je znašala okrog 3 km. Stafeta Gorenjca je pustila nasprotnike za seboj, četudi samo za rovtarski korak. V nedeljo popoldne pa so gostovali v prvenstveni tekmi Kranjčani »KOROTAN«, ki so se morali zadovoljiti z rezultatom 1 : 1. Vse kaže, da se »Gorenjec« vrača na pot, ki ga je svoj čas postavila na prvo mesto gorenjskih klubov.

— Delavska beseda. V sredo zvečer bo v Krekovem domu zbor mož in fanov-clanov Krekove delavske prosvete. Na programu so referati o dogodkih v svetu in o domačem gospodarstvu. Na prihodnji sestanek bo prišel predavatelj iz Ljubljane. Po sestanku splošna debata.

Boj med tigrom in divjim merjascem

Potopisni pisatelj Maks Poser popisuje svoje srečanje s tigrom na otoku Sumatra:

Prav blizu naše plantaže je nenavadno velik tiger že več mesecev delal prebivalstvu veliko škodo. Pobil je zankrke krave, koze in pse. V naši okolici je imel veliko izbiro med divjimi svinjami in jeleni, kateri so iz bližnjih pragozdov hodili v bližino naše plantaže. Nismo neradi videli, če je tiger pospravil kaj jelenov, ki so delali veliko škodo, ker so glodali lubje drevesa, katero je jelenom zaradi mlečne sočnosti prava slaščica.

Neke noči pa je grdo bila tako predrzna, da je iz hiše enega izmed asistentov odnesel kar dva dragocena psa obenem. Višek nesramne predrznosti pa je gotovo dosegel tisto noč, ko je v silno grozo obeh nočnih čuvajev stikal okoli tovarniških poslopij. Ta dva pa sta me zbudila šele, ko je zver odšla. Tudi tokrat je kralj gozda odnesel s seboj eno ščene. Čudno pa je le to, da sicer tako glasni psi to noč niso nič lajali. Kmalu nato mi je nekdo naznanil, da je tiger blizu gozda pobil divjo svinjo ter jo zvlekel v goščavo. Šel sem pogledat in videl, da je tiger žival res pobral iz krde divjih svinj, da pa stvar ni šla gladko in brez hudega boja.

Ljudem, ki so tam delali, sem naročil, naj ne poškodujejo sledov, ker sem drugo noč sklenil iti čakati tigr. Gospodar džungle bo ponoči prav gotovo prišel k napajališču, ker je tam mimo tekel potok. Imel sem za to zverjati dobro »Maniche-rico«, ki mi je storila že marsikako uslugo. Danes naj se vnovič izkaže. Že zgodaj pod večer sem bil tam na čakališču. Čas in komarje sem si preganjal s pipo. Pred menoj se je temno vzdigovala silna temina pragozda. Opice in ptiči so delali okrog mene velik šunder. Zaslišal sem pokanje orehov z drevesa »heveja«, nakar sem kmalu zagledal krde divjih svinj, ki se je pasla vedno bliže. Minilo je komaj 10 minut, ko je vodeči merjasec zapazil sled, po kateri je prejšnjo noč tiger vlekel vpljeno divjo svinjo. Na kratko se je oglašil in doslej mirno krdele je v naglem diru izginilo v goščavo. To mi seveda ni bilo všeč. Kaj neki naj

sedaj doživim, če divjih svinj ne bo blizu! In vendar je bila ravno to največja dogodivščina. Mogočen črn merjasec je obstal in divje sopihal. Začel je nekako lajati in klicati. Bil je ves divji. Strašno se je narepenčil in nasršil. Sprva sem hotel ustreliti merjasca. Toda nel ni nihal delati šundra. To bo privabilo tigr, ki menda te prilike ne bo zamudil. In res!

Kmalu sem zaslišal globoko in silno tigrovo renčanje. Bil je prav blizu v grmovju in je s svojim globokim basom naznanjal, da prihaja. Prihajal je prav kraljevsko, počasi z izlegnim tepom in stegnjeno glavo. Krasna žival! Krasen mir! Glej, silno žrelo se je vnovič odprlo in iz nje je prihajalo novo armenije, ki je globoko odmevalo. Čudovita je bila slika obeh zverj. V enem hipu so utihnile opice in ptiči. Svojo puško sem že davno pripravil. Pred menoj pa je stal poamni merjasec, ki je divje lajal in bil ves besen. Sedaj je še čas, merjasce! Beži! Podlegel boš!

Tiger se je bil medtem približal na 5–6 metrov. Prav nizko se je sklonil k zemlji, da bi skočil. Vsaka moja mišica, vsak moj živec je bil napet. Pomeril sem, ker nisem smel pustiti, da bi se bila spopadla. Tako bi ne bil mogel dobro streljati. Tiger je vnovič široko zazijal. Počakaj merjasce, pomagaj ti bom! Ustrelim! Prepozno! Res, predolgo sem odlašal, preveč me je motila lepa slika. In vendar tiger ni skočil celega skoka. Strašno je zasopihal, nekajkratov skočil in bliskovito izginil v grmovje. Neverjetno, merjasce pa je vkljub strelu obstal na svojem mestu. Bil je še bolj divji kakor prej in je še bolj besno kopal zemljo. Morda sem pa zadeli tigr! V tem se je njegovo grmenje vnovič oglasilo. Zopet je prihajal. Toda bil je besen in žrelo je imel široko odprto. Rep se mu je vlekel po tleh in obstal je pred merjascem.

Nov strel. Tokrat je krogla zadela. Tigrov smrtni skok je bil najmanj 3 m visok. Votlo je zabobnelo, ko je mogočno truplo padlo na tla. Ni se več gnil. Zavriskal sem. Merjasce pa je s svojim krdelom izginil.

Kako se obnašaj v gledališču?

L. 1830 je gledališče Kolumbija v Cincinnatiju v Združenih državah Severne Amerike v veži dalo nabiti tale letak:

»Gledalcem ni dovoljeno med predstavo prihajati na oder, ker bi njihova navzočnost motila pozornost igralcev in ravnatelja.«

Se lepši je drugi opomin, ki se glasi:

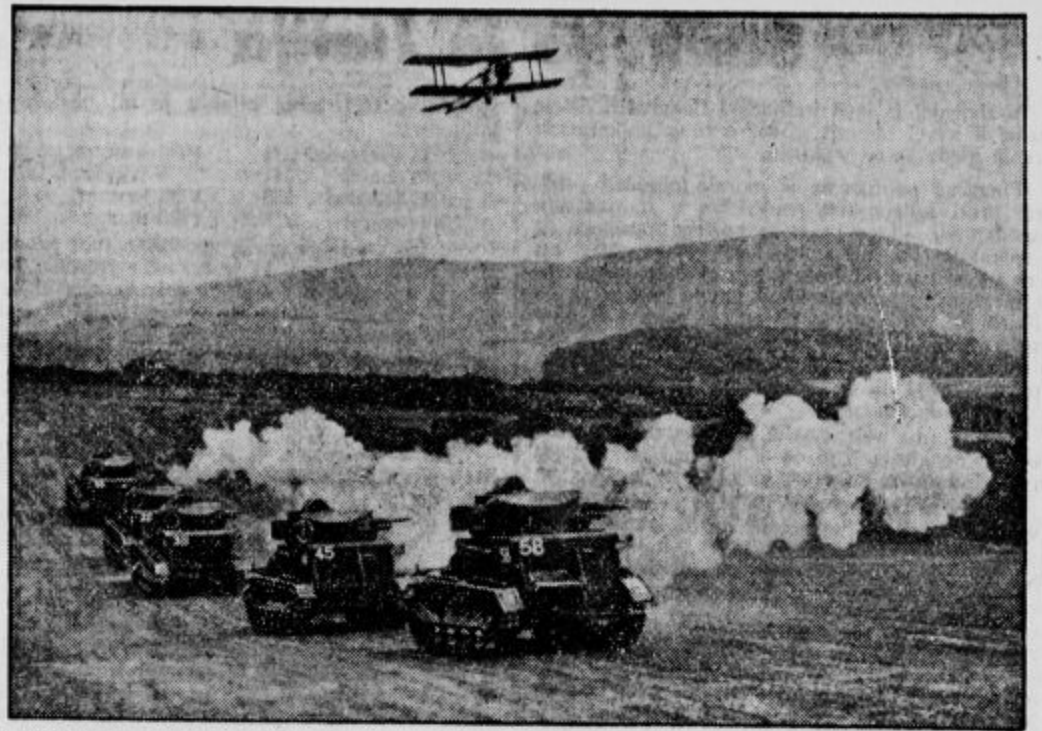
»Orhe tretji je brezpogojno prepovedano, dokler je zastor dvignjen. Gledalci v zgornjih sedežih naj se odvajajo metati orhe na gledalce v spodnjih sedežih. Gentlemani nikdar ne smejo gledalcev motiti s svojimi glasnimi pogovori v baru. Gentlemane v parterju prosimo, naj snemajo klobuke. Gentlemani v ložah naj ne sedajo na naslonjala in naj se med predstavo ne nagibajo preveč iz lož.«

Preproga — delo 50 let

V Plevni na Bolgarskem živi vdova nekega trgoveca, katere je pravkar dokončala preprogo, katero je tkala vsak dan celih 50 let. Preproga je izdelana po najboljših orijentalnih vzorcih ter meri 54 m v kvadratu. Gospa je začela tkati preprogo takoj po svoji poroki l. 1885. Uporabljala je najfinjšo volno in najlepše barve. Mojštrovine, katere je sedaj dovršila, noče za noben denar prodati, ampak jo je v svoji oporoki določila Narodnemu muzeju v Sofiji.

»Gospoda moj! Naš predavatelj g. profesor dr. Kokošniak je žal obolet. K sreči pa vam moremo postreči z njegovo papigo, ki se imenuje Kokot. Ta bo sedaj prišel pred mikrofonski ter vam pripovedoval profesorjevo predavanje, katero se je bil od svojega gospodarja že na pamet naučil.

Angleški tanki v boju. V Bovingtonu na Angleškem so bil manevri angleških bojnih tankov. Pri manevrih je bilo navzočih mnogo inozemskih vojaških atašeev.

Turški letalec v srednjem veku

Mnogo smo že brali o raznih letalskih poskusih iz prejšnjih časov. Doslej neznana pa je menda zgodba, katere je bila opisana ob času vladanja bizantinskega cesarja Manuela I. Komnenosa, kateri je vladal od l. 1120–1180. Ob času njegovega vladanja je bizantinsko cesarstvo bilo v prijateljskih zvezah s sultanom Seldžukov, ki se je imenoval Kilič Arslan II. To prijateljstvo pa je bilo utemeljeno v tem, ker so križarske vojske bile enako nedobrodošle Bizantincem in mohamedanskim Seldžukom. Da utrdi to zvezo, je sultan Kilič Arslan II. obiskal dvor bizantinskega cesarja. Sultanu na čast je bizantinski cesar v Carigradu priredil velike konjske dirke. Pri teh dirkah pa je nastopil tudi neki Turek, ki je naznanjal, da bo preletel dirkališče. Kako se je mož pisal, viri ne poročajo. Nazivljejo ga le »Agareneec«.

Carigradci so ga sprva imeli za nekakega čarovnika. Toda letopis pristavlja: »Pozneje pa se je izkazalo, da je bil čisto navaden človek in celo samomorilec.« Ta sodba pa je vsekakor prestroga. Kakor bi človek sklenal iz popisovanja letopisa, je Turek vendarle skrbno preštudiral letanje in se je v njem morda tudi vadil. Splezal je na visok stolp v areni. Na vrhu tega stolpa so stali štirje kovinasti konji, katere so potem križarji prinesli v Benetke, kjer še zdaj stojijo.

Ko je Agareneec priplezal na vrh, je z glasnim glasom sporočil ljudem, da bo preletel dirkališče. Stopil je na rob stolpa. Obleden je bil v široko haljo bele barve. Ta halja je imela okrog in okrog polno gub. Agareneec je očividno bil prepričan, da se bo veter uel v te gube in ga držal v zraku.

Prve krizanteme

Krizanteme, ki so najlepše jesenske cvetlice, so v Evropi znane šele 150 let.

Prvi jih je prinesel s Kitajskega v Evropo mornariški kapitan Pierre Blanchard l. 1789. V svojem vrtu na Francoskem je posadil tri vrste krizantem in sicer bele, rdeče in vijoličaste. Toda pod francoskim podnebjem so uspevale le rdeče. Drugo leto je kraljevska vrtnarja od kapitana Blancharda prejela v dar rdeče krizanteme, katere so poslej krasile kraljeve vrte, ne da bi se javnost menila za te cvetlice. Šele 20 let kasneje so postali na te cvetlice pozorni, ko je kapitan Pierre Blanchard prvi Napoleonovi ženi lozefini podaril šopek, spleten iz rdečih krizantem.

Jetniški paznik kaznjencu: »Prav med nama povedano: Vaše prizadevanje je le nepotrebna izguba časa.«

Na robu stolpa je začel plesati, mahati z rokama, razprostil je roki in z njima držal svoje gubasto oblačilo, da je bilo videti, kakor da bi imel peruti. Posnemal je utripanje s perutnicami, očividno hoče ujeti zrak ter se prepričati, kako močan je veter. To je trajalo dolgo časa in občinstvo je postalo že nepotrpežljivo. Vse gledališče se je že smejalo in cesar je že poslal v stolp sla, kateri naj bi Turku sporočil cesarjevo željo, naj nikar ne poskusi letati. Toda tudi sultan se je vznemiril in je »pačil svoj obraz«, ker se je menda bal za usodo svojega rojaka. Ta pa je medtem vedno znova preizkušal moč vetra. Ko se mu je nazadnje zadelo, da je veter dovolj močan in ugoden, da bi ga lahko nosil ter da bo lahko poletel po zraku kakor orel, se je vzpel kvišku in se spustil v zrak.

Letopis sedaj poroča takole: »Toda ta zračni vesalec je bil še bolj nesrečen, kakor Ikarus. Padel je na tla, si polomil roke in noge in je umrl.« Zaradi tega dogodka se je vse mesto smejalo Turkom. Tako se je končal ta let po zraku, o katerem zgodovinski vir z vso zanesljivostjo poroča.

»SLOVENEČ« pred 60 leti:

V četrtek, 25. maja 1876.

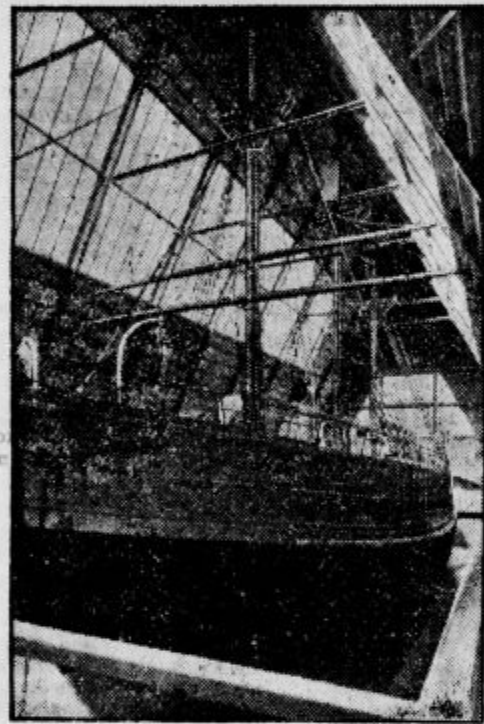
Politični pregled.

Skoro ob enem, ko so Slovonom neprijazni listi zagnali veseli krik, da homatij na Turškem bode vsled shoda berlinskega kmalu konec in da bodo morali Jugoslovani še dalje nositi kruti jarem turški, došel je iz Bulgarije glas, da se je tudi v tej doslej mirni deželi vnel upor zoper vladno turško ter se v malo dneh tako razširil, da število vstajnikov že zdaj znaša okoli 30.000 mož. Vzrok vstanka bulgarskega niso socijalne napake, kakor v Bosni in Hercegovini, kjer so turški begi gospodovali, kakor so hoteli; kajti v Bulgariji je teh pjavk tako malo, da skoro nihče za nje ne vé; zgolj verske in politične razmere pripravile so sicer jako miroljubne in pohlevne Bulgare, da so prišli za orožje. Vstajniki, ki so pričeli boji, da bi si priborili stan, kakoršen se človeku spodobi, bojujejo se tedaj za vero in slobodo zlato in gotovo orožja ne bodo položili iz rok, dokler trmoštvu turško ne bode zatrla in maščevane vse nezdode, ki so jih morali njihovi pradedje in sami pet sto let sem prenašati.

V Zagrebu so 20. t. m. obhajali obletnico smrti bana Ielačića. Prej ta večer so s črnimi zastavami in brezštevilnimi lučnicami okinčali njegov spominek in pri njem zapeli nekaj narodnih pesmi.

Razne reči.

— Čitalnica vipavska napravi dne 28. maja v čitalnični dvorani »V Tabru« besedo, katere čisti dohodek je namenjen za napravo nagrobnega spominka umrlemu diletantu Matiji Kobalu. Program je: 1. Prolog. 2. Jenko: »Nek dušman vidi«, zbor. 3. Verdi: »Ernani«, odstavček za gosli s spremstvom glasovira. 4. Vilhar: »Dario«, samospev. 5. Schubert: »Solza«, četrto-spev. 6. Paladilhe: »Mandolinata«, samospev. 7. »Bojimir in Ludmila«, dvogovor. 8. Zajc: »U boji«, zbor. 9. »Poglavje I, II, III«, vesela igra v enem dejanju. 10. Ples. — Vstopnina k predstavi 20 kr., k plesu 30 kr., sedež 20 kr. Glede na dobrodelni namen se bode vsak večji dar hvaležno sprejel. Začetek ob 8 zvečer. — K obilni udeležbi uljudno vabijo — vipavske domorodke.

Nansenova sloveča polarna ladja »Fram« sedaj varno shranjena počiva v luki. Da bi bila deli časa ohranjena, so ji naredili streho.

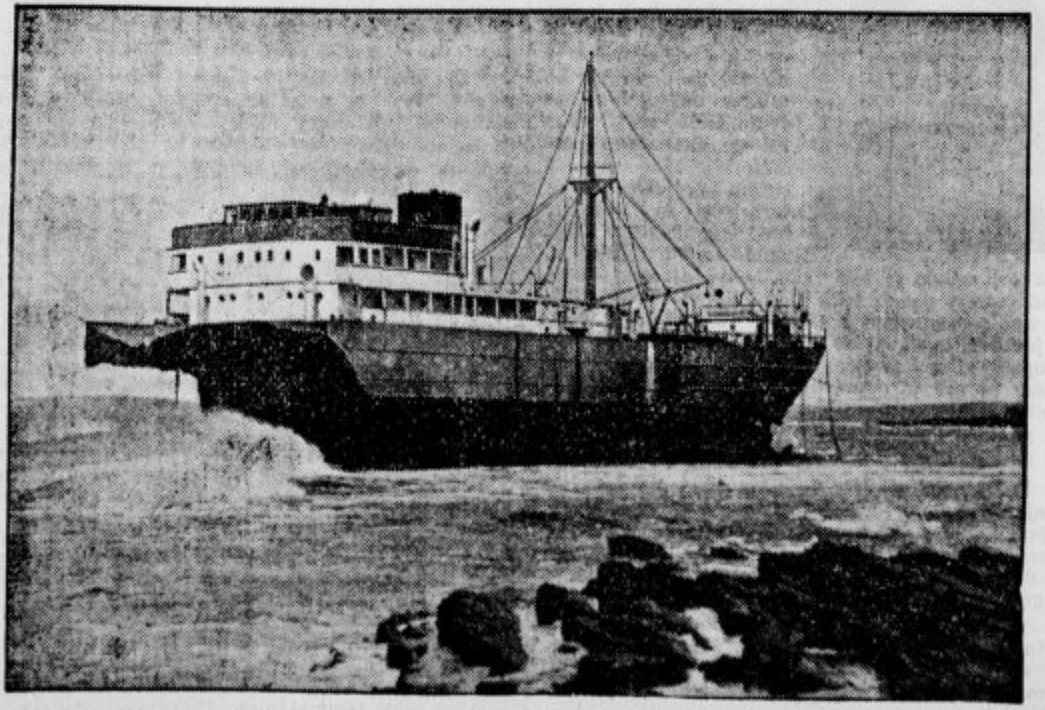
Nevidne rokavice

Znano je, da Američanke silno veliko denarja zapravijo za kozmetiko, to je za lepoto, s katerimi se hočejo olepšati. Vedno znova iznajdejo kako novost, o kateri se lahko reče, da ni vedno pametna, pač pa mnogokrat zelo izvirna.

Kakor sedaj poročajo, je neka kemična tovarna v New Yorku iznašla novo lepoto, ki bo ameriškim ženskam vsaj spočetka silno ugajala. To je nekak preparat, s katerim si bo Američanka namazala svoje roke. Ta preparat se bo v nekaj sekundah posušil, nakar bo koža na roki pokrita z nevidno kožico. Ta kožica, ki je seveda brez barve, naj prepriča, da bi prah onesnažil roke elegantne Američanke. Doma se bo Američanka roke lahko umila s toplo vodo in preparat se bo raztopil in izginil. Na ta način bočejo sedaj Američanke varovati kožo svojih rok in nositi nevidne rokavice.

Italijanske patrulje v Addis Abebi.

Pretrgana ladja. Ostanke švedske ladje »Gunnaren«, katere je nasedla na pečine pri otokih Orkney. Eno polovico ladje še vidimo, med tem ko je druga polovica že pod vodo.

Dve novi igri v ljubljanski drami

R. Besier: Tiran

(Po prvi ponovitvi 22. maja 1936.)

G. Milan Skrbinek si je za proslavo svoje petindvajsetletnice izbral Besierovo »Elizabeto Browningovo«; tej igri so zaradi poudarka glavne osebe, očeta Barreta, dali pri nas ime »Tiran«. Zgodba igre se kolikor toliko točno naslanja na življenje angleške pesnice Elizabete Browning-Barrettovne (1806—61) in nam prikazuje trdo družinsko skupnost, v kateri gospoduje neizprosni oče in svojim deveterim otrokom jemlje vsako svobodo, zlasti pa pravico do ljubezni in zakona. Zlasti do svojih hčera je ta mož pravi tiran in tako se tudi njegova trda ljubezen do najstarejše hčere, bolne Elizabete, spreminja v neprestano mučenje. Elizabeti je že štirideset let, od svojega petnajsetega leta boleha in je priklenjena na posteljo. Njeno živo čustvo išče uteh v svojem pesniškem svetu, toda njeno telo že umira. Po njenih pesmih jo spozna Robert Wiedemann Browning (1812—89) duhoviti romantični pesnik, jo s svojo ljubeznijo reši umiranja, se skriva pri njej, oba pobegne v Italijo. Ta igra, ki nam kolikor mogoče stvarno prikazuje posebne okoliščine starega angleškega družinskega življenja, a, sloni na dramatičnem nasprotju med osebnim razočaranjem starejših in pravico mlajših do svoje življenja. Stari Barrett, ki je sam sicer mnogo pretrpel, postane v svoji trdi ljubezni do otrok strahotni tiran, gleda vse samo s svojo edino in neomejeno pravico, otroci pa se mu prav zaradi tega še bolj odtujajo. Pisatelj nam je razvil očetovo tiranstvo zlasti ob usodi vseh treh hčera: najljubše pa se pokaže to ob Elizabeti, kjer se bori med seboj očetovska ljubezen in volja do prostosti in osebne življenja. Elizabeta ob Browningovi ljubezni zmaguje nad svojim šibkim telesom, pa se igrata končno tudi iz mračnega družinskega okolja; s svojim možem odide v življenje in s tem zdrobi nenaravne družinske vezi in osvobodi svoje brate in sestre.

Zgodovinski dogodek, ki ga je Besier akualiziral s velikim zvestostjo do predmeta in ni vanj vpletel kakih posebnih vprašanj, je kljub svoji pesniški minornosti pretresljiv; ta pretresljivost je velika prav zaradi nepremakljivega razmerja med starši in otroki. To razmerje je za tukaj prav v svoji postavi strahotno premenjeno, prav v tem, da postava pogoltna samo sebe, da kljub svoji veliki sili ne more več veljati in postane brez etične moči.

Čeprav je osrednja postava Elizabeta, ker vidimo vse boje njenega duha in bolezn, ves romantično osebnosti prelom, je vendarle stari Barrett isti vedno pričujoči duh, gibalo in predmet drame. G. Skrbinek mu je dal prav v njegovi ostri statičnosti poteze groze, ki se ob koncu razkolje v vsej svoji tragičnosti vsebinski. Zato so trenutki do brobe v podobi nenaravne trdote največji in najbolj znanek za strastno enotne podobe; to je ljubezen, ki je sam led in ob kateri vse življenje mora umreti ali se obrniti v laž. S to podobo je G. Skrbinek pokazal, da je res na vrhu svoje oblikovalne sile, s katero tako rad upodablja zavestno in pod zavestno temo v človeku. Prav ob podobi starega Barretta smo videli, kakšna npravljalna sila preha ja iz globoko dojetega in ne enostranske udejar- nega negativnega lika. Tu se izpoveduje podoba

sama. Ga. Šaričeva je v Elizabeti podala novo po- dobo svoje nežne in premišljene umetnosti. Vse stopnje naporenega boja z bolnim telesom, vse zma- go volje in duha je prenesla v skrivnostno delovan- je neke nadnaravne sile; vendar ostane na nji še ves napor, da zmagaja sebe in očeta in postane vsa človeška. Prehod iz svobodnih pesniških sanj in ne- svobodne družinske okolice v svet jasnih člove- škikh razgledov je fina, nepretrgana dramatična črta Elizabete, kakor jo je podala Ga. Šaričeva. Robert Browning ga. Jana je romantična podoba lepe mo- žatosti. Zar pesniškega ognja se nikjer ne spušta v sanjarske višine, čeprav je poln lepodušnega in umnega junaštva. Vsa Berrettova družina je kljub okostenelemu življenju izrazito razčlenjena — ne toliko v sinovih, ki so jih z različno mešanostjo podali gg. Sanein, Planecki, Drenovec, Gregorin, Potokar in Stupica, ampak v drugih dveh hčerah, tiho trpeči Arabeli in otroško uporni Henrieti. Prvo je z močno vdanostjo igrala ga. Marija Vera, drugo z veliko svežostjo in mestoma s prav posrečeno komičnostjo gg. Boltarjeva, Zdravnik, G. C. De- beva je vreden posebnega spomina; prav tako so- barica gg. Rakarjeva.

Režija g. Cirila Debeveca je skrbno potekala dramatično bistvo dogodkov in jih je skušala v čim manj pretirani podobi do konca izčrpati. Pri tem je režiser zelo posrečeno poudaril starinsko mrko vzdusje puritanske družine in nanjo prav lepo pri- mešal tudi toplejših barv.

Mladi gospod šef

(Premiera 23. maja 1936.)

H sklepu letošnjega leta smo dobili še zabav- no in ljubezno veseligr »Mladi gospod šef«. Pisatelj W. Lichtenberg, ki nam je že znan po svoji »Karieri kancista Vinciga«, tudi tu jemlje svoje podobe iz sodobnega dunajskega življenja. Čeprav je njegov namen v prvi vrsti zabavati, ima delo prav mnogo ostre in poučne časovne oznake, obenem pa toliko zdravega življenjskega čuta, da je v nji mnogo več kakor sam smeh. Ne gre za to, da obstoji smešnost na prav posrečeni zamenjavi dveh oseb, pravega in domnevanega šefa, ampak na prav izraziti tipičnosti današnje poslovne časa, v kateri vidimo mnogo bridke resničnosti, zlasti pa, kako se čista človečnost bije skozi po- tvarto, in da je tako zvani novi človek vendarle še doma v zdravju in dobroti stare dobe.

G. O. Šest je živahnemu delu vili polno toplote in resnične dunajske lahkostnosti, tudi prizo- rišče je opremil prav značilno. Igralci so podali sveže in krepko očrtane like. Tako sta g. Stupica kot mladi šef, poln življenja in vedrosti, pa g. Sanein mladi delomrznec Goetzu pokazala dvoje res- ničnih sodobnih nasprotij. Ga. M. Danilova je s svojo Markizo upodobila živahn in veselo pisar- niško gospodično, ki s svojo poštenostjo in dobro- to zadene vedno pravo in osreči sebe in druge. Močno so označeni trije stebri pisarne, lokavi in brezobzirni ravnatelj g. Lipaha, izvirni knjigovodja g. Kralja, zlasti pa stari prokurist g. Gregorin; v isto vrsto lahko postavimo tudi slugo g. Potokarja, ki v zadnjem času podaja vrsto prav značilnih po- dob. Manjše vloge so skrbno izdelali g. Jerman kot advokat, ga. Severjeva kot Lizi in g. Daneš kot natak. Delo je bilo vsekakor vredno truda in bo doseglo svoj namen. F. K.

Vzajemna pomoč pred sodiščem

Ljubljana, 25. maja.

Proces o polomu Vzajemne pomoči se je danes ob 16. uri nadaljeval v veliki razpravni dvorani. Navzočih je bilo mnogo poslušalcev iz bolj- ših slojev, ki so se začeli zanimati za nadaljni po- tek razprave in so pričakovali, da pride danes še do zanimivejših razkritij. Razprava je potekala mirno in brez vsake napetosti.

Senatni predsednik g. Ivan Brelih je najprej prečital sodišču poslano pismo vloge kanonika g. Josipa Šiške, v kateri g. kanonik izpolnjuje svojo, kot prita preteklo sredo podano izjavo o razmerah pri Vzajemni pomoči. Poudaril je, da so nasprotniki Vzajemne pomoči vpisovali gonjo proti pomočni blagajni in da je to odkrito pisme- no pojasnila neka oseba pok. senatorju dr. Valen- tinu Rožiču, ki mu je pisala, da je na pripravo- vanje nasprotnikov zavarovala več starčkov v mestni ubožnici in da so prav s temi starčki po- zneje operirali nasprotniki. Tudi komisar, ban. svet. Anton Mencinger je imel takoj na razpolago seznam teh starčkov.

Obramba obtožencev je nato predlagala, da se zaslišijo še nekateri priče in izvedejo še drugi dokazi. Tako je inž. g. Ivo Lah 13. oktobra 1932. prinesel iz Belgrada rešitev ministrstva, s katero se dovoljuje ponovno poslovanje Vzajemne po- moči. In čudno je bilo že 14. oktobra, torej drugi dan, je bil pri banski upravi vložen predlog za registriranje pomožne blagajne s imenom »Nadac«. Zadevni predlog je med drugimi podpisal tudi banski svetnik g. Anton Mencinger. Za predse- dnika »Nadec« je bil določen g. Šoršak, ravnatelj »Ekonomac«, za podpredsednika pa ban. svet. g. Anton Mencinger. Obramba je dalje navajala neko pričo, kako so se merodajni činitelji že konec leta 1931. ali v začetku januarja 1932. v kavarni »Ev- ropac« pogovarjali o reviziji in razpustu Vzajemne pomoči. O tem je bila priča Stanko Leu tudi za- slišan od ministrske komisije, ki jo je vodil ban. inšpektor dr. Tomo Tolazzi. Obramba je dalje na- vajala, da je načelstvo zahtevalo od komisarja g. Antona Mencingerja, da skliče občni zbor, ki je edini po zakonu in pravih bli upravičen odlo- čati o likvidaciji Vzajemne pomoči. Bila je za- hteva odklonjena od komisarja.

Obramba je navajala še druge dokaze. Tako n. pr. pričo Vekoslav Bučarja o tem, da je g. dr. Niko Zupančič izjavil, da se gre v Belgrad pritožiti zaradi načina in postopanja ban. svet. g. Mencin- gerja. Ko je ta za to zvedel, je dal dr. Zupančiču sporočilo, da ga takoj zapre, kakor hitro se od- pelje v Belgrad. Napram nar. poslanec Gajšku se je g. Mencinger, tako navaja obramba, izrazil, da mora uničiti Vzajemno pomoč, ker je ustanovil svojo.

Drž. tožilec dr. Lučovnik se je odločno protivil izvedbi teh dokazov. Vsi ti dokazi so na- perjeni proti g. Mencingerju. Sam je prepričan, da bo g. ban. svetnik dobil primerno zadoščenje za vse klevete. Vsi ob obrambe ponudeni dokazi naj se kot nepotrebni zavrnejo. Sam je predlagal izvedbo 11 novih dokazov. Navedel je več prič, ta- ko ravnatelj dr. Lajovica in ravnateljka Zvonka Zolgerja, kakor tudi pol. ravnateljka g. V. Ker- želovna o tem, da je ban. svet. g. Mencinger na- stal napram načelstvu pri reviziji Vzajemne po- moči popolnoma taktično in vljudno in da sploh ni nikomur zagrozil z zaporom. To lahko potrdi tudi odvetnik dr. Janko Zirovnik, ki je takrat za- stal večino članov Vzajemne pomoči. Tudi dru- ge priče to okolnost lahko potrdijo. Ni proti temu, da se zasliši kot priča ministerjalni tajnik dr. Jo- že Lavrič, zlasti o dejstvu, da je bila vsaka sana-

cija Vzajemne pomoči brezupna, da sploh ni bilo nikake možnosti za to. Drž. tožilec je nadalje za- hteval ponovno zaslišanje ban. svet. g. Mencingerja. Po kratkem posvetovanju je senat vse ponu- dene dokaze obrambe in državnega tožilstva za- vrnil kot nepotrebne. Predsednik je nato prešel k čitanju raznih spisov, tako pravil Vzajemne po- moči in drugih zapisov.

Naznanila

Liubljana

Nočno službo imajo lekarne: dr. Kmet, Tyršova cesta 41; mr. Trnkoczy del., Mestni trg 4 in mr. Ustar, Solunburgova ul. 7.

Ljubljansko gledalište

DRAMA: Začetek ob 20.

Torek, 26. maja: Recitacijski večer. (Drama gostuje v Celju: Tiran).
Sreda, 27. maja: Gozd. Rod Sreda.
Četrtek, 28. maja: Mladi gospod šef. Red A.
Petek, 29. maja ob 18: Juarez in Maksimijan. Izvem.
Dileška predstava po omah od 14. dne navzdol.

OPERA: Začetek ob 20.

Torek, 26. maja: Kavčir s rožo. Red B.
Sreda, 27. maja: Lucia di Lammermoor. Red C.
Četrtek, 28. maja: Othello. Red Četrtek.

Mariborsko gledalište

Torek, 26. maja ob 20: Direktor Campa. Globoko mi- žanje. Zanj. Debut Majde Skrbinekove.
Sreda, 27. maja: Zorjo.

CELJSKO GLEDALIŠČE

Torek, 26. maja ob 8 zvečer: Tiran, gostovanje Ljub- ljanske drame.

Radio

Programi Radio Ljubljana

Torek, 26. maja: 11 Solaka ura: Nikola Tesla (g. dr. Lavo Čermelj). 12 Za vsakega nekaj (plošče). 12.45 Vremenska napoved, poročila. 13 Napoved časa, ob- javna sporočila, obvestila. 14.15 Pa nekaj za vse (plošče). 14 Vremenska poročila, borani tečaj. 15 Razlaga in izvedba Beethovenove sonate op. 32 št. 2 (4-mol) (g. Jadviga Potenclova). 16.40 Budizem in krščanstvo (g. narodnik Fr. Tencslov). 17 Napoved časa, vremenska napoved, poročila, objava sporočila, obvestila. 18.30 Na- ura: O Nikolai Tesla — ob priliki 80-letnice rojstva (dr. V. Jovanović iz Belgrada). 20 Ruski ples — rus- ke pesmi (izjava zbor balalaik »Ruslani«). 20.50 Harmo- nika svira veselo stvari (plošče). 21.10 Koncertne su- ite (Radijski orkester). 22 Napoved časa, vremenska napoved, poročila, objava sporočila. 22.15 Znameniti operni skladatelji (Radijski orkester).

Drugi programi

Torek, 26. maja: Belgrad 1.: 19.50 Koncert. 20.50 Orkestralna glasba. 22.30 Plošče. — Belgrad 11.: 14.05 Zgodovinsko predavanje »Glasovi iz Pocerina«. — Zagreb: 20 Prenočnice. — Dunaj: 20 Avstrijske pesni in plesi. 22.10 Rezerjeve klavirske in orgelske skladbe. 23.15 Dunajski operni pevec. 24 Zabavna glas- ba. — Budimpešta: 19.30 Izra. 21.30 Zabavna glasba. 22.30 Plošče. 23.30 Violina. — Trst-Milano: 20.40 Verdijeva opera »Glavni Bozener«. — Rim-Bar: 17.15 Plošče. 20.40 Izra. 22.40 Plošče. — Praga: 20 Mahlerjeva VIII. simfonija. 22.15 Plošče. — Brno: 20 Plošče. 20.15 Plošče. 21.15 Salm-Saenova orgelska glasba. 21.40 Zbor. Bratislava: 20 Plošče. 20.40 Plošče. 21.05 Izra. 21.30 Zbor. 22.30 Plošče. — Varsova: 20.10 Orkester iz klavir. 22.30 Plošče. —

Angleški mojstri nogometa v Belgradu

Liverpool: BSK 2:0 (1:0)

Belgrad, 21. maja. Belgrijanci so na praznik vnebohoda prvič videli angleške nogometne moj- stre na delu. Zanimanje za tekmo med nogomet- nim moštvom Liverpool in BSK je po nedelnem porazu, ki ga je Liverpool doživel od Gradjanskega v Zagrebu malo popustilo. Kljub temu pa se je na igrišču BSK nabralo okrog 8000 gledalcev, ki so nestrpljivo pričakovali začetek tekme. Plot okrog igrišča je bil obsejen od siromašnih ljubilcev nogometnega športa. Vsa drevesa okrog igrišča so se s težavo prenašala te- žo vročih simpatizerjev nogometnega športa, ki so riskirali svojo kožo, samo, da bi vsaj od daleč gledali igro angleških profesionalcev. Malo pred za- četkom tekme so prišli v častno ložo angleški po- slanik na našem dvoru z gospo, ter ministri Rogič, Cvetković in Djura Janković. Točno ob 5 so izšli na teren Angleži v rdečih dresih. Publika jih je navdušeno pozdravila v želji, da bo tudi BSK uspe- lo to kar je verjetno na srečo uspešno Gradjanske- mu v Zagrebu. Vsem je takoj padla v oči velika rast in muskulaturno gibčno telo gostov. Ze takoj prvi momenti so pokazali, da bo BSK moral na- peti vse sile, če bo hotel zmagati. Gostje so po- kazali tipičen »W« sistem. Odlika sistema je, da centerhalf igra tako defenzivno, da v stvari igra tretjega branilca, obe zvezi sta pomaknjeni od na- padalne linije skoraj v halfovsko linijo, medtem ko napadalo linijo v pravem pomenu tvorijo samo krili in vodja napada. S tem sistemom igre je ob- ramna linija skoraj neprehodna, napadalna črta pa precej oslabiljena. Značilno za »W« je tudi, da se vse poteze vrše hitro brez omahovanja, brez zadrževanja žoge, z naglimi prenosi iste od igral- ca do igralca, od ene strani igrišča na drugo. Vse to so gostje na vnebohodu v praksi pokazali ter ob- enem dokazali, da je njihov način igranja tudi za oko zelo prijeten. Igra sama ni bila razburljiva, kar je vsekakor vzrok ravno »W« sistem.

Pri tako zvanem sistemu »šmiranja«, katerega goje vsi kontinentalni klubi je polno razburljivih momentov pred golom. Te razburljive momente povzroči dodajanje žoge pred golom, kjer se vsak trenutek pričakuje da bo padel gol. To neprestano hitro dodajanje žoge gledalca v napetem stanju, ki razburja. Angleški igralci pa prenašajo žogo hitro z dolgimi udarci takoj na krila, ki se v sil- nem naletu spuščajo in približujejo gol-aut črti hitro centrirajo, ker bodisi zveze ali pa vodja na- pada brez omahovanja pošlje žogo bodisi z glavo ali pa z nogo precizno na vrata. Vsa napadalna akcija je enostavna, hitra, zato pa tudi razburja. Vsi oni, ki so mislili, da bodo življali v razburje- nju niso v četrtek prišli na svoj račun. Vsi pa so morali priznati, da so Angleži pravi nogometni mojstri od katerih se morajo naši igralci še mnogo naučiti. Liverpoolci so pokazali kako se mora igrati nogomet. Vsa izmed njih igra z obema no- gama, a z glavo prav tako dobro kot z nogo. Nik- dar ne tekajo po igrišču brez potrebe, vedno in- terverirajo v pravem času, pokrivajo nasprotno igralce tako izvrstno, da ti le težko pridejo do žo- ge. Vse poteze pa izvršujejo mirno brez razbur- janja, z lahkom čepav zelo odločno. Cesto smo slišali, da so Angleži v igri surovi, vendar mo- ramo po igri, ki so nam jo gosti pokazali, pri- znati, da so Angleži v igri pravi gentlemani, ki le redkokdaj in vedno le nehoti faulirajo naspro- tnik, to pa radi silnega, starta v igri. Gostje so z vsi svojo igro pridobili simpatije vseh prisotnih, ki zlasti ne morejo pozabiti izvr- stne igre z glavo Vsaka visoka žoga, tako nji- hovega kot našega igralca je bila skoraj vedno plin glave angleškega igralca, ki jo je bodisi od- bil, ali pa podal z glavo tako izvrstno in tako da- leč kot da bi jo podal z roko in to vedno soigralcu. Največji vzrok, da je BSK izgubil igro v borbi z Angleži, je ravno v tej izvrstni igri gostov z glavo in na naključje, da so gostje vsilili svoj način igre tudi domačim. Belgrijanom ni uspelo da zadrže igro pri tleh, da s kratkimi potezi prodrejo skozi gosto obrambo gostov in presenetijo izvr- stnega vratarja Hobsona vsaj s častnim golom. Do- mači so po nepotrebnem dvigali žogo ki je skoraj vedno zadela na glavo angleškega igralca, ki so zelo precizno pokrivali nasprotnike, tako, da so le-ti redko kdaj imeli priliko, da pošljejo žogo na angleška vrata. Vsi igralci Liverpoola brez izjeme so igrali izvrstno, tako, da bi delali ostalim kri- vico, ako bi koga posebej pohvalili. Domači pa so imeli v timu precej slabih, popolnoma so zadovo- lili samo vratar Glazer, ki je branil vse kar se je dalo braniti, branilec Mitrovič in half Lechner, ki sta rešila BSK večjega poraza ter v napadu Vujadinovič, ki se je za zastoj trudil da bi po- vezal napadalne vrste. Sama igra je, kot smo že omenili tekla precej mirno. Gostje so takoj v za- četku pokazali, da so se odločili, da morajo za- četi in so tudi popolnoma zaslužno zmagali. Oba gola, ki sta padla v prvih 10 minutah prvega in drugega polčasa, sta le nagrada za njihovo gent- lermensko igro. Cim je padel drugi gol so vsi gledalci uvideli, da bo BSK izgubil. Domači so sicer parkrat oblegali gol gostov, vendar pri »plavi ma- šini«, tako mnogo nazivajo BSK v napadnih črti ni bilo vse v redu. Njen vodja, popularni Moša, je samo enkrat uspel, da se osvobodi izvrstnega center- halfa Breidchao. Poslal je lep šut na gol, ki ga je pa izvrstni Hobson še lepše branil. Liverpool je s svojo igro dokazal, da je zmaga Gradjanskega res srečna ter da ni čudno, da mu je uspelo pre- magati kombinirano moštvo Sparie in Slavije z 4:2. Gostje so se po tekmi pohvalno izrazili o sprejemu, o publiki, o igralcih BSK, zlasti pa ne morejo prehladiti izvrstnega sodnika Miko Popoviča, ki je tekmo vodil brez zamerke. BSK klubu je ta po- raz zelo neprijeten, da je vsled tega povabil An- gleže na revanš ki se bo vršil v nedeljo. Zanimanje za tekmo je vsled zmage Liverpoolčanov ogromno. O tekmi bomo po možnosti podrobneje poročali.

Graz: Ljubljana 81:72

Preteklo soboto in nedeljo se je vršil v Gradcu lahkoatletski dvomatch med ljubljansko in graško reprezentanco. Prvi dan so Gradčani vodili z 11 točkami naskoka, v celotni klasifikaciji so pa zma- gali v razmerju 81:72.

Ljubljanska reprezentanca je odšla v Gradec — kakor smo že omenili — močno okrnjena. Kom- pletni ljubljanski reprezentanci bi Gradec ne mogel iztrgati zmage. Kljub temu so se pa naši dobro držali; saj so dosegli v stateti 4 × 800 m nov ju- goslovanski rekord, ollični pa so bili dalje uspehi inž. Stepišnika, Zupančiča, Martinja, Gaberška in dr. v naslednjem podajamo še rezultate druge dne:

200 m: 1. Pieteršek (L) 23:3.21, 2. Kar (G) 23:6, 3. Sodnik (L) 24.
Skok ob palici: 1. Schöber (G) 5.30, 2. Zu- pančič (L) 3.40, 3. Pribošek (L) 3.10.

Tek na 1500 m: 1. Friebe (G) 4:11.9, 2. Frank (G) 4:12.9, 3. Krevs 15:8.

Met kopja: 1. Zahlbruckner (G) 54.47, 2. Tun- ner (G) 47.31, 3. Martin (L) 45.22.

Tek na 10.000 m: 1. Bručan (L) 34:02.6, 2. Pöltzer (G) 34:24.4.

Troskok: 1. Svetek (L) 12.61, 2. Koce (L) 12.57, 3. Gutmayer (G) 12.52.

Met kladiva: 1. Stepišnik (L) 45.62, 2. Alpasce (G) 36.55, 3. Korče (L) 34.25.

Štata 4 × 800 m: 1. Ljubljana 13:15.5 (nov jugoslovanski rekord), 2. Gradec 8:24.

Končni rezultat je 81:72.

II. mednarodni tenis-turnir

II. Mednarodni tennis turnir priredi SK Ilirija za prvenstvo Ljubljane pod pokroviteljstvom bana dravske banovine g. dr. Marka Natlačen in čast- nega komiteja v dnevih 30. in 31. maja ter 1. junija 1936 na svojih igriščih pod Cerkovnim gradom. Discipline: 1. Single gospodov za mednarodno prvenstvo Ljubljane. 2. Single dam za mednarodno prvenstvo Ljubljane. 3. Double gospodov za med- narodno prvenstvo Ljubljane. 4. Mixed double za mednarodno prvenstvo Ljubljane. 5. Single gos- podo kategorije B. 6. Single juniorjev. — Turnirski komite: Predsednik: g. Anton Končan. Namestnik predsednika: g. Aleksander Trujen. Vrhovni sod- nik: g. Ernst Nagy. Vodja turnirja: g. Aleksander Truden. Blaginiki: g. Božidar Ravnikar. Ekonom: g. H. M. Kenda. Tajnik L: g. Ladislav Zajec. — Tur- nirska določila. 1. Igra se po pravilih Jugoslovans- ke Tenis Zveze. 2. Pravico sodelovanja imajo sa- mo igrači ameriki, ki so verificirani v katerem- koli savezu članu FILT-e. 3. Za odigranje poednih disciplin je potrebna prijava najmanj šestih tek- movalcev, odnosno tekmovalnih parov. — 4. Na- grade prejmejo v poednih disciplinah prvo in dru- go plasirani, pri več kot 16 prijavah pa tudi tretje plasirani igrači. 5. Prijave je poslati najkasneje do 29. maja 12. ure na naslov: SK Ilirija, Ljubljana, poštni predal 175. 6. Zrebanje se bo vršilo dne 29. maja ob 21. uri v klubski sobi kavarne Evropa v Ljubljani. 7. Igra se na 8 rdečih igriščih SK Ilirije s Slazinger žogami. 8. Turnir prične v soboto 30. maja ob 14. uri, naslednja dva dneva pa ob 8. uri dopoldne. Oba dneva se tekmovalna vrše do nast- lega mraka. Vse discipline se odigrajo po sistemu cup »best of three«. Finale singla gospodov in double gospodov se odigra po sistemu »best of five«. Točen razpored poednih partij bo objavljen vsakokrat eno uro pred pričetkom na igrišču. 9. Igrači, ki 15 minut po razglasenju njihove partije niso na mestu, izpadejo iz daljne konkurence v do- tični disciplini. 10. Prijave se po izvršenem zreba- nju ne morejo več povleči. 11. Vsak sodelujoči igrač mora nastopiti najmanj v dveh disciplinah. 12. Vsak sodelujoči igrač je obvezan po potrebi soditi. 13. Prijavljena znaša za poedine discipline, kakor sledi: 1. Single gospodov 30 Din. 2. Single dam 30 Din. 3. Double gospodov par 50 Din. 4. Mi- xed double par 50 Din. 5. Single gospodov kat. B 20 Din. 6. Single juniorjev 10 Din. K vsem prija- vam se prileže še 5% takesta JTT-e. 14. Tekmoval- ci, ki ne poravnajo prijavnine pred pričetkom tek- movanja, ne bodo pripuščeni k igri. Turnirski ko- mitet. Radi vselejma v Ljubljani 50% popusta na železnice.

Razpis

SK Jugoslavija priredi v soboto 30. in nedeljo 31. maja pod pokroviteljstvom celjskega župana g. O. Mišičevića I. propagandni table-tenis turnir. Igralo se bo v sledečih disciplinah: 1. single gospodov, 2. double gospodov, 3. moštva, 4. single juniorjev, 1. 2 in 4. točka se igra po sistem cup sistema na tri dobljene točke. V 3. disciplini se igra po Davis cup sistemu do finala. Prvak pretekle discipline prejme prohodni pokal g. župana Mišičevića. Pokal preide v trd- no last po dvakratni zaporedni zmagi ali smrti v preteklih. Za prvo in drugo mesto v vseh discipli- nah so razpisana lopa darila.

Prijave nasloviti na SK Jugoslavija Celje do sobote 1. j. 30. t. m. opoldan. Zrebanje se vrši v so- boto ob 2.

Igralo se bo v dvorani Ljudske pozornosti za moštva v soboto ob 5 popoldne, dalje druge discipline v nedeljo ob 8 zjutraj dalje.

CELJSKI SPORT

V nedeljo popoldne so bile na Glaziji prven- stvene tekme mladinskih moštev. Prva tekma je bila SK Celje proti SK Olimpi 3:1 (0:0). V prvem polčasu je neki igralec SK Olimpa startal na vr- tularja SK Celja Antona Lovšina in mu zlomil desno nogo. — Tekma mladinskih moštev SK Jugoslavije proti SK Atletikom se je končala z rezultatom 3:0 par forfait za Jugoslavijo, ker Atletiki niso nastopili. — V okviru prireditve protituberkulozne tedna je bil popoldne na Glaziji nogometni brzoturnir v korist krajevne protituberkulozne lige. Nastopili so vsi celjski klubi. Vrstni red je bil sledeč: SK Celje: SK Olimp 2:0 (1:0), SK Atletik: SK Ju- goslavija 0:0 (0:0). Ker je bila zadnja tekma ne- odločena, je bil zmagovalec izžrebán in je žreb določil kot zmagovalca SK Jugoslavijo. Nato se je turnir nadaljeval in sta nastopila kot prema- ganca SK Olimp: SK Atletik 1:0 (0:0), pri zma- govalcih pa je SK Celje porazil SK Jugoslavijo z 2:0 (1:0). Vsake tekma je trajala po 30 min. občinstva je bilo okrog 400.

★

2SK Hermes (nogometna sekcija). Danes ob 20 pri Belcu sedja sokolskega odbora. Veljajmo!

Vsem znaneem in prijateljem nazna- njamo žalostno vest, da je umrl naš dobi soproj in oče

Ernest Vidic

vlakorodja drž. žel.

Pogreb bo v torek, dne 26. t. m. ob 5 popoldne iz hiše žalosti, Poljanska cesta št. 19, na pokopališče k Sv. Križu.

V Ljubljani, dne 25. maja 1936.

ZALUJOČI OSTALI

MALI OGLASI

V malih oglasih volja vsaka beseda Din 1.—; ženski tovarski oglasi Din 2.—. Najmanjši znesek za mali oglas Din 10.—. Mali oglasi se plačujejo takoj pri naročilu. Pri oglasih reklamnega značaja se račun enokolišarski. 3 mm visoka petinast vrstica po Din 2.50. Za pismene odgovore glede malih oglasov treba priložiti znamko.

Službodobne

Dekla
se sprejme za hišno in poljsko delo, vajena molze in praščereje. Predstaviti se je na posestvu »Pogoniki« št. 7628, pošta Litija. (b)

Pletilja

dobro izurjena, s večletno prakso, se sprejme takoj. Hrana in stanovanje v hiši. Pletilnica šue, Smartno pri Litiji. (b)

Trgovskega pomočnika

špecer, stroke, s perfektnim znanjem slovenskega in hrvaškega jezika takoj sprejme kot zastopnika jugoslov. akcijske družbe. Začetna plača 300 Din, po dveh mesecih 300 Din, a po nadaljnjih 6 mesecih 1200 Din. Obširne lastnorodno pisane ponudbe s najnovejšo sliko je poslati na »Publitas« d. d. Zagreb, Illica 4, pod šifro »Perfektno slovenski in hrvaški«.

Službe iščejo

Strojni ključavničar
s znanjem električne instalacije — 1800 primerno zaposlitev. Zna več jezikov. Sprejme tudi vsako drugo primerno delo. Ponudbe upravi »Slovenca« pod »Ključavničar« 7461.

Natakar

star 36 let, trezen in pošten, vreden gost. Obrti — 1800 službo najraje k blagajni; zmožen je položiti 50.000 Din kaveljev. Ponudbe upravi »Slovenca« pod štev. 5000/7621. (a)

20 letna mladenka

se sprejme za sobarico. Pomaga gospodinj v kuhinji. Tlačena nekoliko kuhinjske ali varuhinje k otrokom. — Naslov v upravi »Slov.« št. 7627. (a)

Vnajem

Znana gostilna in trgovina Dimnik v Loki
na Dravskem polju, se odda takoj v najem. Vpraša se: Dimnik, trgovina, Loka na Dravskem polju. (a)

Zakaj

„ALBATRIN“ krema, puder? in milo

Zato, ker z njegovo uporabo dosežemo maksimum v negi lepote. Izdeluje: LEKARNA DERENCIN, Koprivnica

Stanovanja

Stanovanje
komfortno, eno- in tri-sobno oddam. — Zeljarska ulica 11. (d)

SOBE

Prazno sobo
v visokem pritličju — oddam. Zelena jama, Prešernova 18. (e)

LETOVIŠČA

Krasno letovišče
v Rimskih Toplicah, v bližini termalnega kopališča na prostem se pripravlja. Cene zelo ugodne. Poizvedbe: ga. Ida Haas v Rimskih Toplicah. (r)

Hotel „Troha“ Bled

Znatno znižane cene, ob nedeljah zabava. Sobe že od 10 Din naprej, dijaki, trg. potniki samo 5 Din. Porcija rib samo 10 Din. Postreži po velikosti. Desetdnevni abonma samo 440 Din inkl. vse takse.

Prodamo

Izredna prilika!
Zaradi popolne izpraznitve skladišča odprodajam poleg drugih telekomunikacijskih predmetov po znatno nižjih cenah:
Dvoredne ličnike — Doppelhobel od 42-51 mm po Din 43.—
Kosmate — Schrophhobel od 30-33 mm po Din 25.—
Ličnike — Schlichthobel od 42-45 mm po Din 30.—
Spehainiki — Baumhankhobel 60 mm po Din 100.—

Stanko Florjančič
telegrafist, Ljubljana
Rozljova 3 (poleg Zmajevskega mostu) vhod skozi dvorišče

Crepe de Chine, bel, za birmanske, se dobi po 18 Din pri Trpinu Maribor, Vetrinjska 15

Šivalni stroj

pogresljiv, s okroglim čolnikom, nemški fabrikat, kateri tudi šitka, poceni napredaj. Nova trgovina, Tyrševa c. 36. (1)

Volna, svila, bombaž
staino v bogati izbiri v vseh vrstah — za strojno pletenje in ročna dela po znanih cenah pri trdniki Karl Prelog, Ljubljana — Zidovska ul. in Stari trg.

Birmanske ure, zlatino in srebrnino nudi najcenejše Ivan Pakiz, Ljubljana, Pred škofijo 15

Obleke, klobuke, perilo itd. nudi ugodno

Jakob Lah, Maribor
Glavni trg 2.

Kolesa
poniklana in kromirana, garantiran nemški fabrikat, po 750 Din. Nova trgovina, Tyrševa 36. (1)

Praktično, lepo in poceni običajne svoje birmanske pri Preskerju, Sv. Petra cesta 14.

Auto-motor

Motorno kolo
dobro, »Neckarsun« s 2 cilindri — napredaj. Sellskar, Brezje 21. p. Dobrava. (f)

Obrt

Entel, ažur, plise, gumbi, gumbice, monogrami — izvrši ekspres Matek & Mikeš, Ljubljana, Dalmatinova 12. (t)

Posestva

Prodajalci hiš!
Ako hočete dobro prodati vaše trgovsko-stanovanjske hiše, vile, parcele in kmetijska posestva, obrnite se na zanesljivo posredovanje Jančar, Sv. Petra cesta 27. (p)

Razpis del

Mestna podjetja — Maribor — razpisujejo za dobo do 31. marca 1937 sledeča tekoča dela in dobave, potrebna za vzdrževanje raznih zgradb in drugega: kleparska, steklarska, petarska, mizararska in slikarska dela, vzdrževanje stolne stolpne ure, dobavo železnine in gradbenega materiala ter dobavo barv in čopičev. — Vsi potrebni podatki se dobijo med poslovnimi urami od 7.30 do 13.30 pri gradbeni upravi, Frančiškanska ulica 8, II. nadst., soba št. 1. — Zapečateni ponudbe je vložiti do 20. junija 1936 v pisarni gradbene uprave, Frančiškanska ulica 8/II.

Češnje
sveže, I. a, trde, kilogram 4—5 Din po 35 kg kosare razpošilja franco prevoz G. Drechsler, Tuzla. (1)

Velika izbira SVILE
v vseh modnih barvah, gladka in vzorčasta, različne kakovosti, za obleke, bluze in perile

R. Miklauc
Pri »Škofu« Ljubljana

Velika trgovska hiša
v Slovenski Bistrici napredaj. Prikladna tudi za vsako obrt, nahaja se v središču mesta na glavnem trgu z gospodar. poslojem in velikim vrtom ter zemljiščem, ki leži v bližini mesta. Prodaja se hiša in vrt tudi brez zemljišča posebej. Plačilo v gotovini. — Vpraša naj se pri J. Hudritzu, Slov. Bistrica št. 187. (p)

Prodajam gozd
za knjižico Zadruga zveze aht Hranilnice in posojilnice v St. Vidu nad Ljubljano. Rašica 17, p. St. Vid. (p)

Pozor, penzionisti!
Nova krasna vila blizu Celja se ugodno prodaja — tudi za knjižice celjskih posojilnic. Potrebna gotovina 10.000 Din. Ponudbe na podružnico »Slovenca« v Celju pod: »Ugodno«.

Kupel!
Pri kupovanju trgovsko-stanovanjskih hiš, parcel, vil in kmetijskih posestev ne zamudite ugodne prilike! Obrnite se na zanesljivo posredovanje Jančar, Sv. Petra c. 27. (p)

STROJI

Rabljen stroj
za skubljenje žime — kupim. Anton Babič, Brezje na Gorenjskem. (k)

Denar

Bančno kom. zavod
MARIBOR, Aleksandrova št. 40, najbolje vnovčuje terjatve pri vseh denarnih zavodih. Za odgovor 3 Din v znamkah.

Posojila
na vložne knjižice daje Slovenska banka, Ljubljana, Krekov trg 10.

Vse denarne posle
denarnih zavodov, vrednostne papirje, vojno škodo — nakup in prodajo izpolnjuje najugodnejše Trg. ag. bančnih poslov AL PLANIŠEK, Ljubljana, Beethovnova ul. 14-I. — Telefon 35-10. Za odgovor znamko D.3.

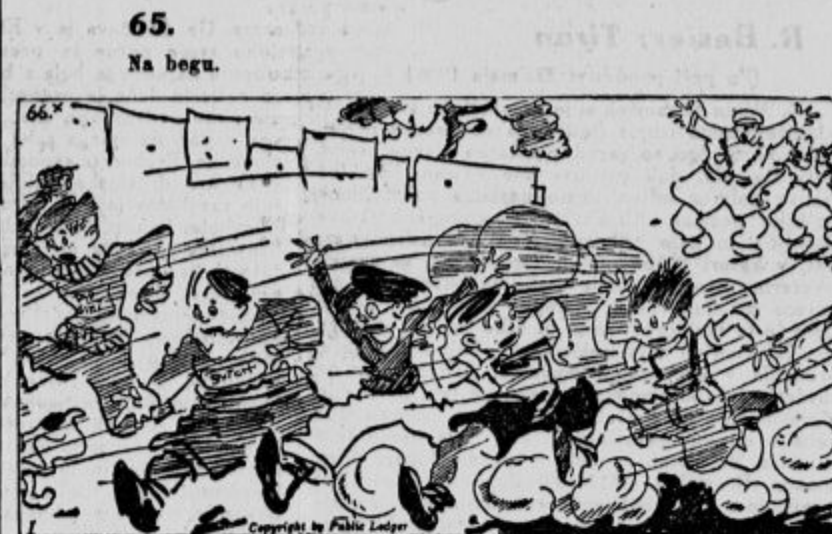
Zivali

Dve srni
popolnoma udomačeni — stari dve leti — prodam. Izve se: Poštni urad Makole pri Poljčanah. (j)

Kupimo

Vsakovrstno zlato kupuje
po najvišjih cenah CERNE, ruvelir, Ljubljana, Wolfova ulica št. 3.

Tinček in Tonček kot detektiva

»Bežimo!« je zakričal Tonček in se prvi spustil v tek. Za njim pa so jo uvrili vsi dečki. »S policijo ni dobro češnji zobati!« sta si najbrž mislila tudi debeluhar in suhec, ki sta še pravkar izizvalno govorila o njej. Tako so nasprotniki kar na lepem postali družbica enega duha in ene krvi. Bežali so, da se je kar prašilo za njimi.

»Stojte! V imenu postave, stojte!« je stražnik kričal za njimi. Dečki pa se za njegove klice seveda niso zmenili. Kdo bo stal, prosim vas, če mu je kazen za petami? »Nekaj moramo iztuhitati, da ukanimo stražnika!« je med begom zahropel Tinček. »Pa dajmo!« je bil takoj pripravljen Tonček. »Imaš kakšno pametno misel?« »Imam!« je zmagovalno zahropel Tinček.

Inserirajte v »Slovenca«!

Zahvala

Za premnoge izkaze iskrenega sožalja ob priliki smrti naše nepozabne soproge, matere in stare matere, svakinje in tete, gospe

Jožefe Kapelj

se iskreno zahvaljujemo za vse poklonjene vence, kakor tudi za vsa pismena in ustmena sožalja.

Posebno zahvalo izrekamo častiti duhovščini v Šiški in v Dev. Mar. v Polju, ki je odmolila in odpela žalne molitve, gg. zdravnikom dr. Spornu in dr. Kačarju, zastopniku KTD preč. g. duhovnemu svetniku A. Cadežu, uradništvu in delavstvu Jugoslovanske tiskarne, pevskemu društvu in gasilski četvi v Šiški, vsem prijateljem in znancem ter vsem, ki so spremili blagopokojnico k večnemu počitku.

Sv. maša zadušnica se bo darovala v petek, dne 29. t. m. ob pol sedmih v farni cerkvi v Šiški.

Ljubljana, dne 25. maja 1936.

Žalujoči ostali

Grad Hubertus Roman

Kiti je bila tako alaba, tako strtega arca in utrujena, da se je opotekla in se sesedla v veži na stol. Sluga ji je izročil dve brzojavki, ki sta med tem prispeli.

»Kje je gospod?« je vprašala Gundi Kleesberg boječa.

»Se vedno zgoraj,« je zašepetal Fric, »vrata so še zaprta. Tudi gospod župnik se je moral kar tako vrniti.«

»In Robert?«

»Graf Robert je odšel s prečastitim gospodom v vas, da bi oddal brzojavke, preden zapro pošto.«

Gundi Kleesberg je vrgla plašč s sebe, stopila h Kiti in ji položila roko okoli ramen.

Kiti je dvignila blede, žalostni obraz in ji dala brzojavko. »Tasova. V akrobah je zame in ne ve, kaj mu bom morala odgovoriti.«

Brzojavka je bila iz Augsburga: »Brzuj v Stuttgart, ali si prišla srečno domov. Tasilo, Hotel Marquardt.« Ko je Gundi Kleesberg brala, jo je zmotil ihtec vzklík, da se je ozrla.

Kiti si je pritiskala drugo brzojavko na ustnice. Potoki solza so ji oblivali blede lica. Z zmeden naglico je skrlila listič na prsi in stegnila roke v prazno. »K očetu grem!«

Zgoraj so bila vrata zaklenjena. Ihteč se je zagnala v deske.

V sobi se je začel težek korak. Vrata so se odprla. V sencih mrličih sveč je stal grof Egge na pragu. Po zmešanih sopih las nad sencem in po razmršenih pramenih brade je blodil moten soj sveč. Okoli nagih kolen so se mu vile rdeče osvetljene črte.

Kiti je kričnila in se vrgla očetu okoli vratu. Ni je spraševal, zakaj prihaja tako pozno, in tudi ne, zakaj nosi belo, slavnostno obleko. S strastno nežnostjo se je oklenil hčere, da je zajela pod silo njegovih rok. Potegnil jo je k postelji. »Poglej košutico — moj dobri fant!« Spustil se je na posteljno stranico in si posadil hčer na kolena. Grof Egge bledega obraza in brez solz, Kiti vsa objokana, sta sedela v nemi bolečini. Tako sta se sešla po petih mesecih.

V sobo je stopil Robert; na roki je nosil širok žalni trak. Kiti je stegnila roke po bratu. Neprijetno dirnen je prijel Robert sestro za zapestje: »Mar si ob pamet? V takšni obleki? Za tvojo pot je utegnili res biti primerna. Toda, kako si upaš stopiti takšna pred očeta? Danes? In tu?«

Kitine solze so usahnile. Tresoč se po vsem telesu je pogledala po sebi navzdol.

Grof Egge je vstal. »Kaj to pomenja?«

Robert se je delal, da je v zadregi. »Prepričan sem, da je ravna Kiti v najboljšem namenu, samo nepremišljeno. A bolje pač bo, da o tem ne govorimo. Ne danes. In ne tu.«

Bleda se je Kiti strmo zravnila. »Nič ne olepšuj, kar sem storila.« Obrnila se je proti očetu. »Odpusti mi, papa, ako te žalostim. Bila sem danes v Monakovem. Pri Tasu.«

Grof Egge je molčal. Nobena črta se ni zdržnila v njegovem obrazu. Samo njegove ustnice so se stisnile, da je izginila iz njih vsa kri.

Prestrašena je gledala Kiti vanj. »Vedela sem, da ravnam krivo, a nisem mogla drugače. Kakor pri tebi, je moje srce tudi pri njem. Umreti bi bila morala, ako bi ga danes ne smela videti.«

Grof Egge je začuden pogledal. »Danes? Zakaj prav danes?«

Nemo je krenila Kiti z roko. Njene obupane oči so zablodile čez mrtvaško posteljo in obstale na očetu.

»Zakaj?«

»Ne morem ti povedati. Ne danes.«

Grof Egge je menja razumel. S pestjo se je oklenil posteljne stranice, da je les zaškrpal.

»Papa!« je kričnila Kiti in se opotekla proti očetu.

Robert jo je prestregel. »Ali ne poznaš res nobenega rahločutja več? Poglej vendar očeta, kaj si mu storila!«

»Til!« Hropeč glas. »Pusti ubogo košutico pri miru.« Grof Egge je objel hčer in se pomiril. »Ni bilo prav, kar si storila, toda razumem te!« Tedaj je uzrl gospodično Kleesberg, ki je stala vsa v solzah med vrati. »Gundi! Spravite košutico v posteljo! Ne more se držati več pokonci!«

Gundi Kleesberg je urno prišla bliže, prijala grofa Eggeja za roko in poskušala, da bi mu izrazila svojo žalost. Odikimal je z glavo in rekel hripavo: »Pustite to! Vem, kako ste ga imeli radi. Tu je vsaka beseda oideč. Poskrbite rajši za ubogo košutico!«

Kiti se je oklenila očeta okoli vratu in pritisnila glavo na njegove prsi. Pogladil jo je po spreminjastih se laseh in jo potem odrinil proti Gundi Kleesbergovi, ki jo je odvedla iz sobe.

Grof Egge se je obrnil proti mrliču. Dočim je opazoval voščeni obraz, je pokimal počasi predse. »Ti na mrzi postelji! In drugi —. Ječaje si je pritisnil pesti na čelo in se zgrudil na kolena. S sklenjenimi rokami je začel glasno moliti. Potem je poljubil mrtveca na obe lici in na usta. Ko se je obrnil, je zagledal Roberta, ki je stal ob posteljnem vznožju kaor častna straža ob kraljevskih parah. »A tako? Ti si še tudi Tretji?« Roka mu je segla v brado. »Kaj boš počel ti danes ponoči? Na Hubertovem ne igramo. Boš moral pač spati.«

»Oče!« je zrastlel Robert. V naslednji sekundi se je imel že spet krepko v oblasti. »Spoštujem tvojo bolečino za mrtvim, četudi ravnaj krivično z živimi.«

»Tako?« Grof Egge je odšel iz sobe. Spodaj pri stopnicah se je sezul. »Kje je Moser?« Lovce, ki je sedel na temni verandi, je pritekel, in grof Egge mu je ukazal: »Pojdi v vasi! Gospod župnik naj pride in kaplan, da bosta čula gori in molila za fanta.« Bos je krenil čez vežo in odprl vrata v roglo sobo. »Fric, prinesi mi luč!«

Na Hubertovem je bilo tiho. Topi mir sta za nekaj minut pretrgala samo oba duhovnika, ki sta prišla, da bi čula in molila pri mrliču. Skoro vsa grajska okna so bila skozi celo noč razsvetljena.

V sobi gospodične Kleesberg sta goreli dve svetilki in štiri sveče; in še ji je bilo premalo svetlo.

Kolikorkrat je prisluhnila pri Kitinih vratih, je čula pritanjen jok. Šele po polnoči je utihnilo tudi tu notri. In zdaj je Gundi Kleesberg vznemirjal ta molk. Tiho je odprla vrata.

Obe sveči, ki sta razsvetljevali sobo, sta dogoreli do kratkih koncev in sta metali migljajočo svetlobo po postelji. Razpuščeni lasje so se leskeče vili okoli bledega dekliskega obraza, s katerega se spanec ni mogel zbrisati vse izčrpanosti in žalosti. Vitke roke, ki so ležale trudno na odeji, so se včasih rahlo zdrznile.

Neslišno je Gundi Kleesberg poveznila medena pokrovca čez sveči in se izmuznila iz temne sobe.

Noč je prešla.

Ko je Fric stopil zjutraj v roglo sobo, je videl, da je svetilka ugasnila, ker ji je bilo zmanjkalo olja; postelja je bila nedotaknjena. Grof Egge je sedel pred odprto železno omaro v naslanjaču in pospravil v predalce ebenovinate škatle svoje dragulje. Očitno je bilo, da si je hotel a pregledovanjem svoje zbirke okrajšati noč. Z vzdihom je zaklenil omaro, shranil ključ in si pritisnil pesti na čelo.

»Dobro, da si prišel. Hotel sem te že poklicati. Kaj se mora prav za prav zdaj ukreniti?«